

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 9-10 avqust 2014-cü il Şənbə № 199 (5908) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

Rus kəşfiyyatçısı
Azərbaycan
sərhədində
saxlanıldı

yazısı sah.14-də

Gündəm

**Tovuzda tutulan erməni
diversant qəfil oldu**

Karen Petrosyan general Rövşən Əkbərovun qarşısına gətirildi, xalajımızdan və prezidentdən üzr istədi, ertəsi gün isə naməlum səbəbdən öldü; onun içki düşkünü olduğu söylənir...

yazısı sah.6-də

**Bu gün presidentlərin Soçi
görüşü gözlənilir**

yazısı sah.5-də

Atəşkəs dövründə doğulan şəhidlər

yazısı sah.9-də

**Ələvilər Türkiyə
seçkilərinin taleyini dəyişir**

yazısı sah.5-də

"Elit Travel"də nə baş verir?

yazısı sah.12-də

**Bağlanan liseylərin binası
dövlət idarələrinə verilir**

yazısı sah.10-da

Rusiyalı politoloq:

"Mühəribə elə də uzaqda deyil..."

yazısı sah.11-də

**Müəllimlik peşəsinə seçən
abituriyentlər təqəüd alacaq**

yazısı sah.10-da

**Əməkdaşımız çımərlikdə
boğulan 5 uşaqın yas
mərasimindən yazır...**

yazısı sah.13-də

**Nabran istirahətinin
bilinməyən tərəfləri
"Yeni Müsavat"da**

yazısı sah.15-də

**"Yol terror"u bir gündə
10 can aldı**

yazısı sah.14-də

**Ermənistanda müharibə
əleyhinə marş keçirildi**

yazısı sah.2-də

Ölkənin məşhur hüquqsunası həbs edildi

QEYRİ-HÖKUMƏT TƏŞKİLATLARI ÜCÜN QARA GÜN

İntiqam Əliyevə 3 maddə üzrə 3 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçildi; RATI rəhbəri Emin Hüseynovun taleyindən xəbər yoxdur; ölkə xaricindən və daxilindən baş verənləri repressiya adlandırdılar; Novella Cəfəroğlu: "Müstəqil QHT-lərə basqı edirlər"

08.08.2014

İntiqam Əliyev

yazısı sah.3-də

"Soğidən sonra müharibə başlayacaq" // - Təhlili

Uğurlu Vətən savaşı üçün heç vaxt olmadığı qədər tarixi fırsatıb; qlobal və regional şərtlər, daxili amillər və xalqın ovqatı - hamisi Qarabağın nəfinədir; düşməni yola gətirmək üçün hətta bir uğurlu lokal əməliyyat da yetər...

yazısı sah.9-də

Kamil Veli
Nərimanoğlu:

**"Ərdoğan
54-55 faiz
səs alacaq"**

yazısı sah.4-də

Məleyka Abbaszadə:

**"Aşağı bal
toplayanlar alı
məktəblərdən
xaric olunmalıdır"**

yazısı sah.10-də

Natiq Miri:

**"Rusiya-Qərb
qarşidurması
ölkəmizə də
sirayət edəcək..."**

yazısı sah.8-də

İrəvanda müharibə əleyhinə yürüş

"Əsgərlər ölürlər, olıqarxlar varlanır"

miyyətlərinde "iki xalqı müharibəyə sürükləyən rejimlərin niyyətlerinin gerçəkləşməsinə qarşı mübarizə" yollarını müzakirə edilir.

Yürüşdə iştirakçıların əllərində tutduqları şuralar üzərində "Xalqlara - sülh, hakimiyətlərə - müharibə", "Heç bir anasının ölümünü istəmir", "Sübh isteyirsen, hakimiyəti dəyiş", "Əsgərlər ölürlər, olıqarxlar varlanır", "Atəşkəs hakim rejimlərin qorunmasına xidmət edir" çağırışları yazılmışdır.

"Qafqaz bölgəsində öz maraqlarını güden Rusiya son yüz il ərzində xalqlar arasında münaqışları və ədəvəti qızışdırmaqdandır çəkinməyib. Bu gün də Ermenistan-Azərbaycan sərhədində axıdlan qan üçün Rusiya Federasiyasının hakim rejimi və onun başçısı da məsuliyyət daşıyır", - deyili fealların bəyanatında.

Daha önce BBC Azərbaycancaya müsahibəsində kremlpərest təhlilçi Sergey Markov, Moskvadan Qarabağ müharibəsinin qızışmasında rolü barədə iddiyaları rədd edib və Rusyanın öz cənub qonşuluğundan müharibədə deyil, əksinə, sülhdə maraqlı olduğunu qeyd edib.

Irəvanda yürüşüler həmcinin Qarabağ münaqışının tənzimlənməsində vəsitiyəlik edən ATƏT-in Minsk Qrupunun da "sərhəddə vəziyyətin mütəmadi surətdə gərginleşməsində" təqsiri olduğunu bəyanatda.

"Minsk Qrupu tərəflərə atəşkəsi qorumaq haqqında yazılı çağışlıardan başqa, qan axıdılmasına son qoymaq məqsədile konkret addımlar almaldır", - nümayişçilərin bəyanatında qeyd olunur.

Üç liderin adı təmsil etdikləri ölkənin ana dilində "düşmən" sözü ilə qarşılaşdırılır.

Yürüş iştirakçıları Ermenistan və Azərbaycan ictimaiyyətlərini münaqışını "xalqların təsvir etdikləri şəkildə hell etmek üçün" birləşib ictimai müzakirələr meydənini yaratmağa çağırırlar.

Müsavatçı fəalın həbsində «çanta» müəmması

Fərəc Kərimli

Həbsdə olan müsəvətçi fəal Fərəc Kərimlinin atası Raqif Kərimli oğlunun həbsində ziddiyətli məqamların olduğunu deyir. O bildirir ki, Fərəc xəstəxanada, anasının yanında tutuldugu halda sənədlərdə tamam başqa ünvan göstərilib:

"Fərəc iyulun 23-də, səhər saatlarında anasını Bakı Sağlamlıq Mərkəzine aparıb. Anası mərkəzin reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilib. Oğlum saat 11-de zəng etdi ki, atə, məni aparırlar. Xəstəxanaya gedəndə artıq onu aparmışdır. Mühafizə xidmətindən dedilər ki, hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşları xəstəxanada əməliyyat aparmağa icazə alıblar. Fərəci aparar kənənətliyətçilər anasının çəntəsini da götürüb. Amma iş burasındadır ki, sənədlərin heç birində çanta haqda məlumat yoxdur. Sənədlərdə göstərilir ki, Fərəci guya Azadlıq prospektində hansısa binanın qarşısında tutublar. Çanta haqda indiyədək heç bir məlumat verilməyib. Burada ne isə var."

Bakı Sağlamlıq Mərkəzi mühafizə xidmətinin rəisi İlqar Əsədov Fərəc Kərimli aparlarken, çantanın əməliyyatçılarından birinin əlinde olduğunu söyləyib: "Raqif müəllimin oğlunu 4-5 nefer gəlib xəstəxanadan apardı. Biz onlara müqavimət göstəre bilmezdi. Çünkü gələnlər xəbərdarlıq etdilər ki, əməliyyat keçiriləcək. Biz hüquq-mühafizə orqanlarının bu cür əməliyyatlarına qarşı bilmirik. Atası çantanın itməsində bizi ittihəm edir. Mən ona da izah etdim ki, qadının çantası oğlunu aparanların əlinə idti".

Nerimanov Rayon Məhkəməsinin Fərəc Kərimlinin həbsi ilə bağlı iyulun 24-də çıxarıldığı qərarda da onun Azadlıq prospekti, 114 sayılı yaşayış binasının qarşısında saxlandığı bildirilir.

R.Kərimlinin fikrincə, bu ziddiyətli məqam oğlunun həbsinin öncədən planlaşdırıldığı təsdiqləyir.

Vəkil Nəmet Kərimli istintaq davam etdiyindən bu məsələyə geniş açıqlama vermək istəmədiyini deyib:

«Səbəblərdən biri budur ki, görünür, hüquq-mühafizə organları sifarişlər işləsələr də, özlərində qeyri-humanist icmək yaratmaq istəmirlər. Fərecin xəstəxanada - ağır xəstə olan anasının yanında həbsi humanizmdən çox uzaqdır. Görünür, üzərlərinə qınaq götürmək istəmirlər. Buna görə də sənədləşmədə xəstəxana yox, başqa ünvan göstərilib».

F.Kərimli iyulun 23-də saxlanıb və 2 gün sonra məhkəmə onun haqqında üç aylıq həbs qərarı çıxarıb. Daxili İşlər Nazirliyinin məlumatında saxlanarkən onun üzərindən narkotik madde tapıldığı bildirilib. Bundan bir neçə gün əvvəl onun qardaşı Sirac Kərimli həbs olunub.

"Qarabağ ətrafındakı beş rayon Azərbaycana qaytarılır"

Bu gün Azərbaycan və Ermənistən prezidentlerinin Rusiya prezyidenti Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə görüşü bas tutu bilər. Rusiya prezyidentinin azərbaycanlı və erməni həmkarları ilə görüşəcəyi issə daqiqidir.

Görüş ərafəsində cəbhədəki vəziyyətin isə kritik olaraq qalır. Müxtəlif ölkələrdən olan ekspertlər yeniyən müharibənin başlanma ehtimalını yüksək qiymətləndirirlər.

Publika.az-xəbər verir ki, Rusyanın "Nezavismaya qazeta" nəşri cəbhədəki gərginlik fonunda prezidentlərin mümkün görüşünü şəhər edib.

Nəşr yazır ki, sniper ateşləri dayanırmış, tərəflər mütəmədi olaraq avasiya gücünü nümayiş etdirir. Böyük Britaniyanın Mühərabə və Sülh Aşdırımları İnstitutunun Azərbaycandakı nümayəndəlinin rəhbəri Şahin Rzayev prezidentlərin görüşünü şəhər edərkən deyib ki, tərəflər arasında yeni razılışma hazırlanıb: "İlin sonuna, yaxud da gelən ilin əvvəlində kimi prezidentlərin danışığlarında sıçrayış gözləməyə dəyər. Bu sıçrayış ərafəsində tərəflərin her biri öz mövqeyini gücləndirməyə çalışır".

Onun fikrincə, prezidentlərin görüşündə müzakirəyə çıxarılaçqə sənəd, demək olar ki, hazırlıdır.

"Tərəflərin har biri əlverişli mövqə tutmağa çalışır ki, danışqlarla verəcəkləri qurban daha ağırsız olursa. Əgar yayılan informasiyalara inansaq, o zaman Qarabağ ətrafındakı yeddi rayonun beşi Azer-

baycana qaytarılır. İki rayonun taleyi isə həll olunmamış qalır", - deyə o bildirib.

"Nezavismaya qazeta" nəşri hesab edir ki, əgər prezidentlər Soçi'də münaqışının həlli üzrə hansısa praktiki hərəkətlər nail olmasalar, o zaman təməs xəttindəki gərginliyin artması qaçılmaz olacaq. Nəşr qeyd edir ki, her iki tərəfdə ümumi ab-hava mühərabəye köklənib. "Mühərabənin başlanması üçün ümumi şərait yetişib. Əger Soçi görüşü vəziyyəti yumşaltmasa, mühərabə başlaya bilər. Bu gözənləndir", - nəşr qeyd edib.

İcra başçısı kənd sakinini işıqsız qoyub

Masallının Qızılıağac kənd sakinini icra strukturlarından şikayötür. Cenubnews.com internet qəzeti xəbər verir ki, 1959-cu il noyabr ayının 2-də rayonun Qızılıağac kəndində doğulan Ülfət Abbasov ailisi ilə birləşdə evvəller Türkmenistanda yaşayıb. 1999-cu ildə öz kəndinə qayıdıb.

Ailə 6 uşaqla vətəne dönməndən sonra bir neçə evdə müvəqqəti kirayədə yaşayıb. Ailə başçısı fehəliklə edərək 3 qızına toy edib, köçürüb. Hazırda 3 övladı ilə birləşdə qalan Ülfət Abbasov bilirdi ki, sonuncu qızı xəstədir, 18 yaşlı oğlu isə bu gün-sabah əşər gedəcək: "Özüm fehə işləyirəm. Yeganə işləyən də özümüz. 20 günə yaxındır bir-iki xəyirxah adamın köməyi ilə balaca bir daxma tikmişəm. Neçə dəfə icra hakimiyətində, başı Rafil Hüseynov, Nadir Abiyevin qəbulunda olmuşam. Dəfələrə kənd ərazi nümayəndəsi Şamil Məmmədova müracit etmişəm ki, evə işq versinlər. Axırdı məni hədələdər və səni "tutdurub basdırıq içəri" dedilər. Mən vətəne övlad böyüdürəm, bunlar bu özbaşnalıqları niyə bizim hüququmuzu tapdamalıdırılar? İşləyim yox, qazım yox, yolumuz yox, özüm fehleyəm, mən ney-nəməliyəm?"

□ NURLAN

Zakir Həsənov yaralı hərbçilərə baş çəkib

Yaralı əsgərlərimizin 3-ü Türkiyəyə müalicəyə aparılır

Avqustan 8-də Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin rəhbər heyəti əton heftə düşmənin keşfiyyat-təxribat qruplarının hücum əsəhdinin qarşısının alınması zamanı yaralılmış herbi qulluqçulara baş çəkmək üçün Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalunda olub.

Müdafie Nazirliyinin metuat xidmətindən «Trend»ə bildirilər ki, əvvəlcə nazirliyin rəhbər heyəti xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin hospitalın həyətində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önungə gül dəstələri qoyublar.

Sonra müdafie nazirin hospitalın reanimasiya və ortopediya bölmələrində müalicə olunan yaralı herbi qulluqçularla görüşüb. Hər bir döyüşçünün sağlamlıq durumu ilə maraqlanan general-polkovnik Zakir Həsənov onlara səhərbət edib, arzu və istəklərini dinləyib.

Sonda müdafie nazirin hospitalın tibb heyətinə öz tövsiyə və tapşırıqlarını verib.

Son günlər cəbhədə yaralanan əsgərlərdən 3-ü müalicə üçün Türkiyəyə aparılır.

Əsgərlərin müalicəsini Türk İş Birlüyü və Koordinasiya Agentliyi (TİKA) üzərində götürüb. Yaralı əsgərlərin Türkiyəyə sabah aparılması planlaşdırılır.

Müdafie Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya faktı təsdiqləyiblər.

ABŞ İŞİD-i vurdu

İŞİD-in xeyli sayıda canlı itki verdiyi deyilir

Pentaqon ABŞ-in İŞİD qüvvəlerini vurması haqqında açıqlama yayıb. Hərbi əməliyyatlarda F/A-18 tipli iki savaşa uğradıqdan hədəflərə 222 kilogram ağırlığında lazer bombaları yağdırılıb. İŞİD-in çox sayıda canlı qıvvıva və texnika itkiyi verən qəbərlər var.

Əməliyyat ABŞ prezidenti Barak Obamanın həvəsi haqqında əmrindən dərhal sonra başlayıb. Hava hückumunun başlanması haqqında ilk xəber avqustan 7-de yayılıb. Bu uçuşların keşfiyyat xarakteri daşıdığı bildirilmişdi.

Ötən gün ABŞ İŞİD-dən qəribə Sincar Dağına si-

ğınan yezidilərə de yardım edib. Birleşmiş Ştatların uçaqları əraziyə 8 min qutu yemek və su çatdırıb.

Onu da vurğulayaq ki, ABŞ prezidenti Barak Obama avqustan 7-də xalqa müraciətində İŞİD-in bölgədəki hərəkətlərini soyqırıbm adlandırmışdı.

□ Aygün MURADXANLI

Prezidentdən Avropa Oyunları ilə bağlı sərəncam

Prezident İlham Əliyev I Avropa Oyunlarının keçirilməsi ilə əlaqədar bəzi tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Nazirlər Kabinetinə təpsirilib ki, iki ay müddətində I Avropa Oyunlarının təşkilində və keçirilməsində iştirak edən şəxslərin, habelə oyunların iştirakçılarının akkreditasiya sisteminin təskili üçün müvafiq tədbirlər gərsün, akkreditasiya olunacaq şəxslərin dairesini müəyyən etsin, akkreditasiyadan keçmə qaydasını və akkreditasiya kartının formasını təsdiq etsin, akkreditasiya sisteminin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün zəruri tədbirlər gərsün.

Müəyyən edilib ki, müvafiq qaydada akkreditasiyadan keçmiş əcnəbilər və xarici dövlətlərə daimi yaşayış vətəndaşlığı olmayan şəxslər I Avropa Oyunlarının açılışına 60 gün qalmışdan başlayaraq, oyunların bitməsindən 30 gün keçənədək olan dövrə pasport və ya digər sərhədkecmə sənədləri və akkreditasiya kartı əsasında Azərbaycan Respublikasından gələ və Azərbaycan Respublikasından gələ bilerlər.

I Avropa Oyunlarına bilet elde etmiş əcnəbilər və xarici dövlətlərə daimi yaşayış vətəndaşlığı olmayan şəxslər oyunların açılışına 10 gün qalmışdan etibarən Azərbaycan Xərçi İşlər Nazirliyinin Konsuluq İdarətinin Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq hava limanlarında yerləşən struktur bölmələrindən viza ala bilərlər.

Viza üçün müraciət etdikdə I Avropa Oyunlarına bilet və ya biletin elde olunmasını təsdiq edən sənədi təqdim etməlidirlər.

I Avropa Oyunlarının təskili və keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan ərazisində əmək fəaliyyəti təqdim etməcən əcnəbilər və xarici dövlətlərə daimi yaşayış vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün iş icazəsinin alınması tələb olunur.

Maliyyə Nazirliyi və Xərçi İşlər Nazirliyinə I Avropa Oyunları ilə bağlı Azərbaycana gələn şəxslərə Azərb

Yazarımız Tofiq Yaqublu'ya Azadlıq!

Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin (HMC) prezidenti İntiqam Əliyev avqustun 8-də həbs edilib. Vəkil səhər saatlarında Baş Prokurorluğun Ağır Cinayatlar Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə aparılıb və evində axtarışa başlanılb.

Emin Hüseynov

Bu barədə ölkə KİV-lərinə İntiqam Əliyevin oğlu Nəcmi Əliyev məlumat verib.

O deyib ki, atasını səhər aparıblar, daha sonra onun telefonuna zəng çatmayıb. Ardınca onun Saraydakı evində 10 nəfərə xaxın prokurorluq əməkdaşı axtarış aparıb.

Nəcmi Əliyevin dediyinə görə, evə gələn prokurorluq əməkdaşları ona axtarış aparmağa icazə ilə bağlı məhkəmə qərarı təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl İntiqam Əliyevin rəhbəri olduğu Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin hesabına həbs qoyulub.

İntiqam Əliyev günorta saatlarında istintaqdan çıxıb, polisin müşayiəti ilə axtarış aparılması üçün rəhbəri olduğu Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin ofisində axtarış aparılb.

Media təmsilçiləri ve bir sıra partiyaların fəlları Azadlıq prospekti 71 ünvanında yerləşən ofisin qarşısına toplaşıblar.

Axtarış İntiqam Əliyevin iş-tirəni olmadan başlayıb. Hüquq müdafiəçisi özü ofisin qarşısında dayanan polis maşınınında saxlanılıb. İntiqam Əliyev «təqsirləndirlən şəxs» qismində ittiham elan olunub. Bunu ofisində axtarış aparılan zaman İntiqam Əliyev jurnalistlərə özü deyib:

“Ölkədə insan hüquqlarını müdafiə edənləri, seçkiların saxtalaşdırılmasına etiraz edənləri, siyasi məhbusları müdafiə edənləri cinayətkar sayırlar. Mən də o, “cinayətkar”lardan biriym. Dostlar, siz həbsdəkilerin müdafiəsi ilə meşğul olun, mən ehtiyac yoxdur...”

Hadisə yerində olan müxbirimiz müsavat.com-a bildirib ki, müstəntiqin çağırışı əsasında ofise gələn hüquqsunası Ənənəvi Hacıbəyli da axtarış aparılan otaqa buraxılmayıb. Bu barədə jurnalistləre açıqlamasında o özü deyib: “Axtarış aparılan otaqa məni buraxmadılar. Çok qarşılaşlıq iddi. Mən İntiqam mülliimin uşaqlıq dostuyam. Əslində ona xidmətlərinə görə mükafat verilməlidir. Özüm də bilmirəm bu nədir - onun başına gələnlər. İntiqam Əliyev bu ölkənin, bu xalqın mili servətidir. Ona qarşı belə hərəkətlər heç bir çərçivəyə sığdır. Ona qarşı ireli sürülen ittihamların heç bir əsası yoxdur. Məqsəd, sadəcə, ölkədə qalan azsaylı vətəndaş cəmiyyətinə birdəfəlik zərbə endirmekdir.”

Ənənəvi Hacıbəylinin dediyinə görə, İntiqam Əliyev vezifəli şəxsin səlahiyyətlərini və qrant vəsaitini mənimsemədə ittiham olunur: “Belə ki, Ədliyyə Nazirliyi onun sonuncu dəfə Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin prezidenti seçilməsini qeydə almayıb. İddia olunur ki, guya o, cəmiyyətin prezidentliyi vezifəsini menimsəyib. Bundan başqa, İntiqam Əliyev qrant müqaviləsi imzalayıb, pul banka köçürürlüb, ancaq Ədliyyə Nazirliyi layihəni qeydə almadığına görə İntiqam müəllim o pulu heç hesabdan çıxarmayıb da. Pul qəpiyinə qədər bankdadır. Absurd ittiham irəli sürüblər ki, pulu mənimseyib”.

Axtarışdan sonra İ. Əliyev Nəsimi Rayon Məhkəməsinə aparılıb. Məhkəmə prosesi 1 saat yarım çəkib. Məhkəmə binasının önündə çox sayılı media nümayəndələri və hüquq müdafiəçiləri olub. İ. Əliyevin vəkili Anar Qasımlı media qarşısına çıxaraq bildirib ki, İntiqam Əliyevin barəsində CM-in 3 maddəsi ilə (192, 213, 308) 3 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

O deyib ki, müvəkkilinə qarşı əsas ittiham qanunsuz sahibkarlıq, vergidən yayınma və vəzifə selahiyətlərindən sui-isti-fada olub. İ. Əliyevi ayrı-ayrı qrant layihələrini qanunsuz nəğdələşdirməkdə, onları qeydiyyatdan keçirməkdə suçlaysıblar. A. Qasımlı qeyd edib ki, bu hərəkətlər mövcud olsa belə, cinayət məsuliyyəti yaratır, inzibati məsuliyyət yaradır: “Bu-nun qarşılığı cerimedir”.

A. Qasımlı deyib ki, məhkəmə prosesində İntiqam Əliyev de çıkış edib: “Onun çıxışı belə oldu: “Mənim həbsim sıfarişdir, sebəbi de rejime müxalif olan insanları müdafiə etməm, korrupsiya və rüşvetxorluğa qarşı mübarizə aparmam, kompromissiz mövgə sergiləməyimdir”.

Vəkil deyib ki, onlar həbsə hazırlıdıl, buraya gələrkən bu nəticəni gözləyirdilər. Bütün bunlara baxmayaraq, bu qanunsuz həbsdən müvafiq qaydada şikayət veriləcək və mübarizə beynəlxalq müstəvilde davam etdiriləcək.

İ. Əliyevin oğlu Nəcmi Əliyev atasının həbsinin qanunsuz olduğunu bildirdi: “Əslində bu həbsi gözləyirdik. Atamı dörd

Günün içindən

Ölkənin məşhur hüquqsunası həbs edildi

Qeyri-hökumət təşkilatları

Üçün qarda günü

İntiqam Əliyevə 3 maddə üzrə 3 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçildi; RATİ rəhbəri Emin Hüseynovun taleyindən xəbər yoxdur; ölkə xaricindən və daxilindən baş verənləri repressiya adlandırdılar; Novella Cəfəroğlu: “Müstəqil QHT-lərə basqı edirlər”

Anar Qasımlı

Nəcmi Əliyev

divar arasında sindirmaq mümkün deyil. Əsas həbs olunmaq yox, mübarizənin davam etməsidir. Biz də sona qədər mübarizə aparaçaq”.

İntiqam Əliyev BDU-nun hüquq fakültəsinə bitirib. Hüquqsunası fealiyyətinə 1990-cı ildən başlayıb. 1999-cu ildən Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin rəhbəridir. 20 ilə xaxındır ki, vəkillik fəaliyyəti ilə məşğul olur. Əsasən insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində ixtisaslaşır. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə 300-dən çox şikayət ünvanlaşdır. 23 işi uğurla başa vurub.

Xəzər, Qərb, Azərbaycan, Odlar Yurdı universitetlərində mülki, mülki-prosessual, qeyri-kommersiya hüququ, insan hüquqlarının müdafiəsinin beynəlxalq mexanizmləri fənlərində dərs deyib.

Bir sira beynəlxalq qurumların (ATƏT, Avropa Şurası, GTZ və s.) qanunvericilik və insan hüquqları məsələləri üzrə ekspertidir. 20-dən çox kitabın müallifidir.

2013-cü il martın 4-də o, «People in Need» insan haqları təşkilatının mükafatına layiq görürlər.

«Homo Homini» adlanan mükafat hər il insan haqları sahəsində fədakarlıq göstərən fəallara verilir.

Hadisə ilə bağlı “Yeni Müsavat”a açıqlama verən hüquq müdafiəcisi, Dilarə Əliyeva ad-

Axşam saatlarında belli olub ki, RATİ-nin ofisində araştırma aparılan prokurorluq əməkdaşları ofisədəki bütün kompüter və sənədləri aparıblar. Həmçinin RATİ-nin digər ofisində də axtarış aparmağa cəhd ediblər.

ABŞ səfirliyindən isə musavat.com-a bildirilib ki, Emin Hüseynov ABŞ səfirliyində ümumiyyətlə olmayıb. Qəzetimiz çapda gedən qədər onun yeri və taleyi haqda dəqiq məlumat yox idi.

***

ATƏT-in media azadlığı üzrə nümayəndəsi Dunya Miyatoviç Azərbaycanda azad media feallarına və təşkilatlarına qarşı təqiblərin intensivleşməsindən hiddətlənib.

Avqustun 8-də yayılan press-relizdə deyilir ki, kimliyi bilinməyən bir qrup şəxs Reportörərin Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutunun (RATİ) ofisində daxil olmağa çalışdığı vaxt Prokurorluğun nümayəndələri RATİ-nin rəhbəri Emin Hüseynovun anasının evində axtarış aparıblar və onun anasının kompüterini aparıblar.

Avqustun 5-də isə Emin Hüseynovu Bakı Hava Limanından çıxmışa qoymayıblar. O, İstanbul - təcili tibbi müalicə almağa gedirdi. Onun səyahətinə niyə qadağa qoyulduğu izah edilməyib.

Miyatoviç Azərbaycan həkimiyətini mediani və azad səxsləri təqib etməyi dayandırmağa çağırır və son vaxtlar Azərbaycanda baş verənləri xatırladır:

“Media Hüququ İnstitutunun və onun rəhbəri Rəşid Hacılinin bank hesabları dondurulub. Ümumiyyətlə, hazırda Azərbaycanda 10-dan çox media nümayəndəsi həbsdədir”.

Miyatoviç vurğulayır ki, onlara qarşı cinayət işləri böhtən kampaniyası ilə müşayiət olunur.

Miyatoviç Azərbaycanda ifade azadlığının gerilədini bilir və Azərbaycan hökumətini ATƏT qarşısında götürdüyü öhdəliklərə əməl etməyə çağırır. O, hökumətin diqqətinə çatdırır ki, jurnalistlər azad mühitdə işləye bilməlidir.

Miyatoviç emindir ki, yaxın vaxtlarda Bakıya geləcək və onun səfəri bu məsələlərin həlli-nə kömək edə biləcək (AzadlıqRadiosu).

□ Cavanşir ABBAŞLI, Farahim İLQAROĞLU
Fotolar müəlliflərindir

Ugurlu olsun, Türkiyə!

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəli, Türkiyədə də seçki vaxtı yetişdi. Cari siyasi həftənin öz yekununa yaxınlaşması bizi onun indi əsas hadisələrindən birinə- bir daha Türkiyədəki prezident seçkilərinə diqqət ayırmaya vadar edir. Belli olduğu kimi, avqustun 10-da müsəlman dünyasının lideri olan Türkiyə öz tarixində ilk dəfə olaraq ümumxalq prezident seçkisi keçirəcək.

Kimi bu seçkinin nəticələrinin artıq bəlli olduğunu deyir, kimi də seçkidə siyasi sürprizlər yaşana bilmesini iddia edir- bir sözə, seçkiyə maraq var və o, həftə sonu üçün əsas siyasi hadisələrdən biri kimi diqqətdə olmağa layiqdir.

Bəlkə də bu ölkədə keçirilən seçkinin də önemi ondadır ki, burada seçkilər digər müsəlman ölkələrində, məsələn, İranda olduğu kimi irəlicədən hansısi siyasi arqumətlərlə məhdudlaşdırılmışdır ve yaxud da Pakistanda olduğu kimi radical siyasi müraciətlər, terror aktları ilə müşayiət olunmur, seçki Avropa ölkələrində necə keçirə, Türkiyədə də eley cərəyan edir...

Təbii ki, siyasi təhlilçilərin də böyük hissəsi indi əsas namizədlərdən birinin- R. T. Erdoğanın şanslarını yüksək qiymətləndirir. Amma bu şanslar bəzi MDB ölkələrində, eləcə də Azərbaycanda tez-tez baş verdiyi kimi sərf inzibati resurslar hesabına formalaşmış- baş nazir digər namizədlərlə bərabər mübarizə aparır, üstəlik, ölkədə seçki prosesi o qədər şəffafdır ki, ona hansısa məmər müraciələsindən danışmaq tamamilə yersizdir...

Bu seçkinin önemi tekce onun ilk dəfə ümumi və bərabər əsaslarla keçməsində deyil. Seçkinin nəticəsindən asılı olaraq ölkədə siyasi islahatlar bu və ya başqa istiqamətdə davam edə bilər.

Hətta istisna deyil ki, indiki baş nazirin prezident seçləcəyi təqdirdə ölkə tamamilə prezident üsul-idarəsinə doğru addimlasın. Digər əsas namizədə və onun bu xüsusdakı siyasi platformasına gəldikdə isə, E. İhsanoğlu bu xəttin əleyhine olduğunu və ölkə üçün ən optimal siyasi idarə əsaslı unun parlament pespublikası olduğunu bildirib.

Burada çox maraqlı detallı qeyd etmək yerinə düşər. E. İhsanoğlu mühafizəkar yönümlü siyasi lider kimi təqdim ediləsə də və elə müxalifət də onun namizədiyini məhz buna görə irəli sürsə də, onun platforması ilə yaxından tanışlıq bu adamın çox müterəqqi siyasi lider olduğunu deməyə əsas verir.

O, ölkədə ideoloji qarşıdurmanın kəskinləşməsindən narazılığını bildirir və indiki baş nazirin dövründə cəmiyyətdə mühafizəkarlığın artmasından gileylenir.

Təbii ki, E. İhsanoğlunun digər namizədlərlə müqayisədə üstün cəhətləri olduğunu kimi zəif tərəfləri də var. O, digər namizədlər- R.T. Erdoğan və S. Dəmirtaşla müqayisədə ugurlu elmi karyera sahibi olsa da, ölkədə bir o qədər də yaxşı tanınır. Üstəlik, onun liderlik keyfiyyətləri də müəyyən qədər şübhə oyadır. Bu adamın seçki kampaniyasını da o qədər də ugurlu hesab etmək olmaz.

Kurd əsilli elektorata söykənən S. Demirtaş kimi onun da dindar elektorat arasında ciddi dəstək tapacağı gümən olundur. Amma ilk siyasi və ictimai təmaslar bunu şübhə altına aldı. Hətta məlum oldu ki, türkiyəli şəhər-ələvilər İhsanoğluna səs vermək niyyətində deyillər...

Təbii ki, bütün qiymətləndirmələr R.T. Erdoğanın şanslarının çox yüksək olduğunu deməyə əsas verir. Elə ölkədə aparılan ictimai və sosioloji sorgular bunu təsdiqləyir. Hətta bəzi qiymətləndirmələr görə indiki baş nazir səslerin 57 faizinə sahib olacaq...

Amma Erdoğan çox iddialı siyasetçidir. Onun siyasi nüfuzunun çox olması bəzən mənfi qərarlarla da yol açır. Yəqin ki, sosial şəbəkələrlə bağlı proses oxucuların və dincələrindən yadındır. O vaxt Türkiyə məhkəməsi bu ölkənin demokratik bir ölkə olduğunu sübut etdi. Amma Erdoğanın qalsayıdı bəlkə də Türkiyə ictimaiyyəti sosial şəbəkələrə çıxışdan məhrum olacaqdır...

Bəzən siyasetdə izafə nüfuz və xarizma avtoritarizme yol açır. Bunu insanlar hələ Afina demokratiyası zamanı hiss etmişdilər- həddən çox ictimai nüfuzu və xarizmaya malik şəxsləri bir müddətə Afinadan sürgün edirdilər...

İndi Afina vaxtı deyil. Amma avtoritarizm təhlükəsi həmişə realdır, yeter ki, cəmiyyət siyasi sayıllığını itirsin...

Ona görə də sual qalır: ilk prezident seçkisi Türkiyəni hara aparır? Hələ ki biz də bilmirik, amma "Ugurlu olsun!" deyirik...

Sabah Türkiyə tarixinin ilk dəfə prezident seçkiləri keçirir. İstanbul Aydin Universitetinin professoru Kamil Veli Nərimanoğlu "Yeni Müsavat"ın Türkiyə gündəmi, seçkiqabağı durum haqqında suallarını cavablandırıb.

darı Türkiyədə ciddi quruculuq işləri görüb, iqtisadiyyatda ciddi İslahatlar aparıb. Tehsil, mədəniyyət, təbliğat sahəsində ciddi uğurlar əldə edib. Görülən bu işlər baş nazir Recep Tayyib Erdoğanın millətin gözündə ucaldır. Erdoğan iqtidarı kurd lazımdır. Müxalifət millət üçün hansı işlər görə biliçəyini, nə yollar aça biləcəyini də açıqlamalıdır. Bugünkü Türkiye müxalifətində bunlar yoxdur. Taleyi, ideologiyası ferqli olan partiyaların Erdoğanı yoxmaq uğrunda birləşməsi heç də uğurlu ad-

nik milliyetçiliklə öne çıxmışdır. Bu da uğursuz addımdır. Bir tərəfdə kurd-türk münaqışmasını həll etmək isteyən, bunun üçün bir konsept yaradan bir hökumət, bir lider dayanıb, bir tərəfə də etnik ayrımcılıq edən bir lider. Etnik millətçilik

"Erdoğan 54-55 faiz səs alacaq"

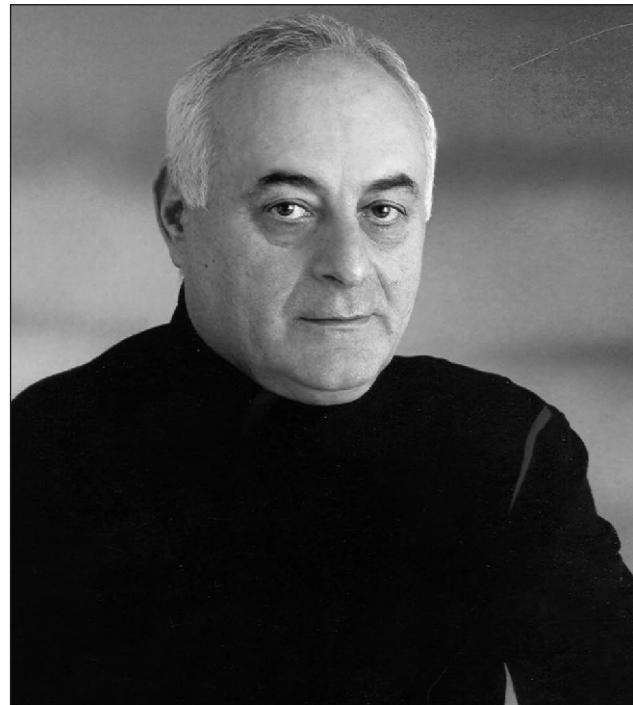
Kamil Vəli Nərimanoğlu: "Yəqin ki, seçkidən sonra bu partiyalarda da böyük təlatümlər olacaq"

- Kamil müəllim, uzun illər Türkiyədə yaşamağınız sizə həm də qardaş ölkədə bir neçə seçki prosesini izləmək imkanı verib. Türkiyə tarixindəki ilk prezident seçkilərini digər seçkilərdən fərqləndirən bir özellik var mı?

- Bu, ilk prezident seçkiləri olduğu üçün Türkiyənin tarixi seçimi sayılır. Mustafa Kamal Atatürk Türkiyə dövlətinin qurucusu olduğu üçün o, bu müqayisəyə gəlmir, ancaq ondan sonra bütün prezidentləri, ya siyasi elita, ya da parlament təyin edib. Avqustun 10-da Türkiyə vətəndaşı ilk dəfə prezidentini özü seçəcək. Seçkiqabağı şərait yetərince demokratikdir. Namizədlər vətəndaşlarla görüşür, mesajlarını verir, Türkiyəni necə görmək istədikləri ilə bağlı fikirlərini açıqlayırlar. Ola bilər ki, hardasa seçki prosesinin nəticələrinə kölgə salan olay, səhələnkarlıq da olub. Bunlar istənilən ölkədə keçirilən seçkide yaşaşır. Əsas odur ki, bütün bunlar ümumi menzərəyə təsir edəcək səviyyədə deyil.

- Əsas mübarizənin AKP namizədi və müxalifətin vahid namizədi arasında gedəcəyi bellidir. Sizcə, birinci turda namizədlərdən birinin 50+1 səs qazanması mümkün olacaq mı?

- 10 avqustda seçkinin tələyi həll olunacaq. Mən buna şübhə etmirəm. İkinci mərhələyə ehtiyac qalmayacaq. Türkiyədə seçki obyektiv keçir. Burada yaşadığım illərdə keçirilən seçkilərdə belə görmüşəm. İctimai fikir Erdoğanın tərəfindədir. Bu, aqıq-aydın hiss olunur. Doğrudur, müxalifət vahid namizədi professor Ekmeleddin İhsanoğlu 14 siyasi partiya, eləcə də Fettullah Gülen camaati müdafiə edir. Mənim hesablamlarıma görə, onlar ən yaxşı halda 30-35 faiz ancaq səs toplaya biləcəklər. İhsanoğlu daxili siyasetdə yeni olsa da onun dəstəkçiləri uzun illərdir Türkiyə siyasi səhnəsindədirler və vətəndaş onları seçmir. Bunun da bir nəçəsəbəbi var. Türk xalqı işə qiyamət verir. Kim iqtidarı olanda millet, vətən, dövlət üçün hansı işləri görüb, xalqa verdiyi vədlerin nə qədərini yerinə yetirib, bunlar çox önemlidir. AKP iqtidarı

"İhsanoğlu orta səviyyəli alımdır"

məsələsində, insanların geyim sərbəstliyi məsələsində böyük İslahatlara imza atıb. İnanıram ki, əksidə problemlərin çözülmədə də Erdoğan prezident kimi öz sözünü öz komandası ile birləşdə deyəcək.

- Müxalifət namizədini ölkənin dünənərə kəsiminin ciddi müdafiə etdiyi deyilir. İhsanoğlunu dəstəkləyən partiyaların sayı artıq 14-ə çatıb. Sizcə, müxalifət bu seçkidə qələbə üçün düzgün taktika yürütütmədi?

- Elm adamı olsam da, siyasetlə də fəal məşqul olmuşam. Müxalifət partiyaları içərisində rəğbet bəslədiyim partiya var. Məsələn, Milliyətçi Hərəkat Partiyası. Dış türkələr olduğum üçün biz hamımız MHP-lilər eslinde. Amma bugünkü MHP iqtidarı söymekdən və tənqid etməkdən başqa heç bir işe məsələ deyil. Siyasi partiyaların işi yalnız iqtidarı söymək deyil ki? İqtidarı tənqid etmək lazımdır, ancaq bunun yanında millətə hansı alternativlər təqdim olunduğunu da bildirmək

dim deyil. Mənə elə gelir ki, bu "Pensilvaniya cəhdidir". Bu seçkidə müxalifətin nə taktikası, nə strateyiyası anlaşılmadı. "Çatı adayı" Ekmeleddin İhsanoğlunu ölkədə çox az adam tənqidir. Mən elm adamı olduğum üçün şəxsən tanıyıram. Ancaq insanlar onu yeni-yeni görür. İhsanoğlunun sahəsi din tarixidir

ve o, orta səviyyəli alımdır. O, ortaya bir vizyon qoynan, xarizmasız olan, siyasi mənliyi olan, tanınmış insan deyil. Onu adətən Əhməd Necdet Sezərə müqayisə edirlər. Sezər çox passiv və Türkiyənin ən uğursuz prezidentlərindən biri idi. Hüquqçu olduğu üçün bir sira işlər görəmək istəyirdi, ancaq bacarıqlı siyasetçi ola bilmədi. Bu gün Türkiyə Turqut Özal kimi konkret hədəfləri olan bir şəxs gərəkdir. Digər namizədlər et-

- Ərdoğan qələbə çalsa, bu, müxalifət düşərgəsinə nə cür təsir edə bilər? 6 ayda iqtidara 2 seçkini uduzan müxalifət daxilində dəyişikliklər gözləyirsiniz?

- Yəqin ki, seçkidən sonra bu partiyalarda da böyük təlatümlər olacaq. Yeni liderlər gələcək, ortaya başqa siyasi axınlar çıxacaq. Hər halda, Türkiyə öz Cumhuriyyət tarixinin 100 illiyinə, özünün çox böyük tarixi yaralarını sarmağa doğru inamla addimlayır. Türkiyə iqtisadi baxımdan, insanların rifah baxımdan və inadla irəliləyən, haqqını arayan, axtaran ölkədir. Mən bir məsələni də vurgulamaq istəyirəm, Azərbaycan mediasında bəzən Türkiyə ilə bağlı doğru olmayan yazılar, yorumlar gedir. Azərbaycan iqtidarıının ən xırda sehvini deye bilməyən insanlar, AKP iqtidarı, Türkiyə prezidentini sərt tənqid edirlər. Mən cə, insanlar önce öz ölkələrdəki durumu, demokratiyanın

10 avqust seçkisindən sonra müxalifət partiyalarına yeni liderlər gələ, ortaya yeni axınlar çıxa bilər

səviyyəsini müzakireyə çıxarımlıdırlar. Bu gün o yazıların müəllifləri həyatlarında bir dəfə de normal seçki prosesi, səsvermə görməyən insanlardır. Subyektiv olmaq gərek deyil. Təhlili obyektiv, soyuqqanlı olmalıdır. Şəxsən mən Erdoğan sevildərə, bir Azərbaycan türkə olaraq sevinəcəm. Çünkü mən Erdoğanın öndərliyi ilə qardaş Türkiyənin öz hədəflərinə çatacağına inanıram.

□ Aygün MURADXANLI

Azərbaycan və Ermənistan dövlət başçılarının Soçiə avqustun 8-də nəzərdə tutulan görüşü təxirə salıb. Virtualaz.org saytının Rusiya KİV-lərinə istinadən verdiyi xəbərə görə, Putin şənbə günü - avqustun 9-da Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanla və Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə ayrı-ayrılıqla görüşəcək.

"Əliyevlə səhbət zamanı sini müzakirə edəcəyinə dair Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığının en mühüm məsələlərini müzakirə etmək, hər seyidən əvvəl energetika, investisiya və regionlararası kooperasiya sferasında qarşılıqlı faydalı layihələrin irəliləməsinə dair birgə addımları razılaşdırmaq planlaşdırılır" - deyə açıqlamada bildirilir.

Kremli bildirir ki, Putin Sərkisyanla iki ölkə arasında siyasi, humanitar, ticarət-iqtisadi əməkdaşlığın sonrakı inkişafını müzakirə edəcək. Ermənistanın Avrasiya İqtisadi Əməkdaşlıq Mütəmadiyyətinə qoşulması prosesinə xüsusi diqqət ayrılmışdır. Açıqlamada Putinin Əliyev və Sərkisyanla Qarabağ məsələ-

Ankara Universitetinin doktorantı, "Bilgesəm" Araşdırma Mərkəzinin Avrasiya üzrə eksperti Orxan Qafarlı deyir ki, 2008-ci il Gürcüstan savaşından

Prezidentlərin Soçi görüşü bu güne qalıdı

Ekspertə görə, Ermənistanın görüşə güclü tərəf kimi getmək istəyi alınmayıb; "İrəvanla Moskva arasında münasibətlər pozula bilər..."

sonra Rusiya Cənubi Qafqazda Ermənistan-Azərbaycan münasibəsini nəzarətdə saxlamaq üçün hər il avqust ayında prezidentlərin görüşünü teşkil edir. Eksperin fikrincə, Rusyanın bu görüşləri teşkil etməsinin əsas məqsədi ABŞ və AB-yə Gürcüstanla münasibədən sonra da region öz nəzarətində saxladığı mesajını vermekdir: "Sərkisyan və İlham Əliyev arasında görüşlərdən əvvəl artıq neçənci dəfədir ki, Ermənistan cəbhədə atəşkəsi pozur. Burda Ermənistanın əsas hədəfi Azərbaycanla danişılmasası arxasında oturarken güclü görünmək isteyidir. Lakin bu dəfə Azərbaycan Ermənistanın bu provokasiya cəhdlərinə açıq şəkildə əks-hücumla yüksək səviyyədə cavab verməye çalışıdı. Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın bu reaksiyasından narahat olduğu erməni mediasında açıq şəkildə sezilir".

O.Qafarlı deyir ki, bu dəfə Ermənistanın Soçi görüşü ön-

cəsi Azərbaycanı belə bir provokasiyaya çəkməsinin əsas səbəbi Rusiyaya mesaj vermək niyyəti idi: "Çünki Rusiya Azərbaycanla olan münasibətlərini yaxşılaşdırmaq üçün Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində irəliləməye nail olmağa çalışır. Bu isə Madrid prinsipləri əsasında aparılır. Ancaq Ermənistan tərəfi Madrid prinsiplərini qəbul etmək istəmir. Və mümkün olduğunu qədər status-kvonun qorunmasına isteyir. Çünki nə qədər çox zaman qazansalar, bu, onların xeyrinədir. Bu gün Ermənistanın Rusiyaya Qarabağ məsələsində təzyiq etmək niyyəti var. Çünki Ermənistan anlayır ki, Avrasiya Birliyinə daxil olduğunu sonra Rusiya Azərbaycanı da bir şəkildə bu birlükde görmək isteyəcək və bunun üçün Ermənistana fəzilət edəcək. Ermənistan isə qabaqcadan bunun qarşısını almaq isteyir".

Diger tərəfdən, eksperin fikrincə, Ermənistan rəhbərliyi anlayır ki, Rusyanın Ukrayna

hadisələrindən sonra imici çox ciddi şəkilde zədələnib. Moskvanın imicini düzəltmək həll etmək niyyəti var: "Ermənistanın narahatlığını daha bir səbəbi bununa bağlıdır. İrəvan vəziyyəti öz xeyrinə dəyişməyə çalışır. Burda bir məntiq var ki, eger Azərbaycan Soçiə güclü tərəf olaraq görünmək istəseydi, ateşkəsi pozmaq istəseydi, o zaman bir-iki kəndi azad edib, masaya oturardı. Lakin Azərbaycan rəhbərliyi bu addımları atmadı. Çünki anlayır ki, Ermənistanın təxribatı var. Eyni zamanda Azərbaycan hərbi sənəyesi və büdcəsinə görə onsuza güclü görünməkdədir".

Qafarlı deyir ki, Soçi görüşündən sonra böyük ehtimalla Ermənistan və Rusiya arasında münasibətlər pozula bilər: "Ermənistanın keçmiş təhlükəsizlik naziri David Şahnazaryan ötən gün metbuata verdiyi müsahibəsində bu narahatlığı açıq şəkildə ifadə etdi. Onun sözləri-

nə görə, Rusiya kanalları son atışmalarda Azərbaycanın itki-ləri ilə bağlı daha çox məlumat verməyə başlayıblar. Bir növ Azərbaycanı zərərəcmiş göstərmək üçün. Əvvəller isə Rusiya tam tersini edirdi. Bu fikirləri Şahnazaryanın ifadə etmesi Ermənistan siyasilarının narahatlığının açıq göstəricisidir. Azərbaycan-Ermənistan arasında baş verən son qarşılurma və ardınca Ermənistan ordunu Mingçevir su anbarını Azərbaycan ordusunun hücumundan doğan narahatlıqla bağlıdır. Ermənistan Azərbaycanı bu provokasiyaya çəkdikdə düşündürdü ki, özlərini yenə də hücumu meruz qalmış imicinde göstərə biləcək. Lakin iş-işdən keçəndən sonra, xüsusən de ABŞ, AB və Rusyanın bir anlıq sessiz qaldıqlarını gördülər. Bu zaman Azərbaycanın iki rayonu alması xəbərləri dövrüyyə girdi və bu, Ermənistanı narahat etməyə başladı".

□ KƏNAN

Əlavilər Türkiyə seçkilərinin tələyini dəyişir

Səsverməyə 1 gün qalmış daha 7 milyon vətəndaş "İhsanoğlu" dedi

AKP

-nin Ekmeleddin İhsanoğluna qarşı növbəti qara piarı da iflas edib. Son günlər hakim AKP-yə yaxınlıqları ilə tanınan media orqanları professor İhsanoğlunun president seçilərsə "erməni soyqırımı"nı tanıya-cağı haqqında xəbər yayıb. Ekmeleddin İhsanoğlu ermənilərin "Aqos" qəzeti verdiyi müsahibədə bu məsələyə tam fərqli münasibət bildirib. Qəzeti "erməni probleminin çözümü üçün nələr təklif edirsiniz" sualına Ekmeleddin İhsanoğlu "Sizin "problem" adlandırdığınız məsələ ilə bağlı fransız elm adamlarının təklif etdiyi yolu doğru savıram. Yeni tarixi tarixçilərin öhdəsinə buraxmağı" cavabını verib.

Qəzeti "baş nazir Ərdoğanın başsağlığı mesajını necə dəyərləndirirsiniz? Sizcə, 2015-də Türkiye dövləti nə etməlidir" sualına isə İhsanoğlu belə cavab verib: "Birinci, başsağlığı sözle olmaz, bunu daxilinizlə hiss etməli, ondan sonra gerək olanı etməlisin. Fikrimcə, 2015-ci il böyük müzakirələrin sonu olmalıdır".

Erməni qəzeti müsahibəsində Ekmeleddin İhsanoğlu Ermənistan-Azərbaycan məsəlesi haqqında düşündüklərini də açıqlayıb: "Türkiyənin Ermənistanla Azərbaycan arasında vəsítəciliğ etməsi mümkün verisiyadır. Ancaq bunun üçün ilk sırada o ölkələrin anlaşmaya meylli olması gerekdir. Qonşu ölkələrin sərhədlərinin qapılı

şəxsiyyətlərin mənsub olduğu siyasi partiyalarla bağlı açıqlama vermək haqqı vermir. Bundan başqa, unudulmamalıdır ki, mən bir siyasi partiyanın üzvü, namizədi deyiləm. O siyasi partiyalarının yolu, ideologiyaları onların özlerinə aiddir. Bu arada AKP-nin namizədi Ərdoğanın "haqqında çox çirkin sözlər deyər" deməsine MHP sədrinin müavini Toğrul Türkşen yorumunu yada salmaq istəyirəm. Toğrul Türkşen dedi ki, erməni olmaq bir günah, qüsür, çirkilik, ayıb, ya da günah deyil. Aid olduğumuz etnik və mədəni qruplar uca Rəbbi-mizin təqđirinin nəticəsidir və bunların Allah qorusun, ayıb kimi təqđim edilməsi günahların en böyüyüdür. Baş nazirin bu sözləri qanunlarımıza görə də toplum içərisində nifret və kin yayılması sayılır. Sonda bütün insanları və qurumları özlerini təhlükəsizlikdə hiss etdikləri bir ölkə yaratmaq üçün 10 avqustda seçkiyə gelməyə dəvət edirəm".

Türkiyənin əlevi dərnəkləri 10 avqust prezident seçkisin-

de professor Ekmeleddin İhsanoğlunu dəstəkləyəcək. Əlevi dərnəkləri belə bir açıqlamani avqustun 8-de elan edib. Seçkinin bir addımlığında əlevilərin verdiyi bu qərar Türkiyədəki seçki mənzərəsini Ekmeleddin İhsanoğlunun xeyrinə dəyişib. Bu, seçkilərdə professor İhsanoğlunun də 7 milyon səs alması deməkdir.

900 əlevi dərnəyini birləşdirən əlevi Vəqfları Federasiyasının başçısı Cemal Canpolat yerli mediaya açıqlamasında bildirib ki, Türkiyə cəferləri və mövəlvə dərgahları da prezident seçkilərində prezident Ekmeleddin İhsanoğlunu dəstəkləyəcək.

Canpolat bildirib ki, əlevi cameeə insanlara vicdan azadlığı vəd edən ismə səs verəcək: "Biz insanların inanclarına görə sixisdirilmədi, qadınların qəhəqəhə çekmələrinin ayıb sayılmalıdır, dünyaya neçə övlad getirmək qərarını özləri verdikləri bir ölkə isteyirik. Dövlətə, bayraqla problemi olmayan bizer Türkiyənin geləcəyi üçün Ekmeleddin İhsanoğluna səs verməyi qərara aldıq. Bu ölkədə prezident olmaq istəyən şəxs bölgüçük, məzhebçilik etməyən şəxs olmalıdır".

Türkiyə qaynaqları xəbər verir ki, ölkədə bir sira kürd əşirətləri de əlevidir. Bu isə həm də o anlaşıma gəlir ki, Türkiyə kürdlerinin səsi seçkilərdə 3 yera bölündü. PKK dəstəkçiləri Selahattin Demirtaşa, bir hissə AKP-yə, böyük bir kəsim isə Ekmeleddin İhsanoğluna səs verəcək.

Türkiyə prezidentliyinə namizədlər 8 avqust saat 24-dən

Türkiyə müxalifətinin prezidentliyə namizədi Qarabağ problemi çözülməmiş, 1 milyon qaçqın yurduna dönəməmiş Türkiyə-Ermənistan sərhədlərinin açılmasına qarşıdır

Xüsəsən 17 dekabr Büyük Rüşvet əməliyyatından sonra əlevi-lərlə iqtidar arasındakı çatlar dərinleşib. AKP-nun rüşvet və korrupsiya qalmaqlanından sonra əlevilərin parlamentdəki təmsilcisi sənətçi Sabahat Akkiraz da istəfa verib.

Onu da vurğulayaq ki, ölkədəki bir sira kürd əşirətləri de əlevidir. Bu isə həm də o anlaşıma gəlir ki, Türkiyə kürdlerinin səsi seçkilərdə 3 yera bölündü. PKK dəstəkçiləri Selahattin Demirtaşa, bir hissə AKP-yə, böyük bir kəsim isə Ekmeleddin İhsanoğluna səs verəcək.

Türkiyə prezidentliyinə namizədlər 8 avqust saat 24-dən

□ Aygün MURADXANLI

İfrat qütblerin qızıl ortası

Kəlid KAZIMLI

Vətən səhbəti yenə şiddətlənib. Vətəndaşlarımız vətənpərvərlərə, kosmopolitlərə, bəzilərinin təhqirəmiz və sarkastik şəkildə "vətənşüvən" adlandırdığı ultrapatriotlara bölünüb. Şəffaf xəttin haradan keçdiyi bilinmir.

Hər qrup digərlərini günahlandırır. Hami özünü dürüst, haqq yolu tutmuş sayıır. Siyasi-ideoloji sektalaşma müşahidə olunur. O qədər xaotik bir durum var ki...

Bugünlərdə baş veren hadisələr bir qədər ayıq gözəl, realistcəsinə baxmaq istəyen, bəşəri deyərlərin, humanizmin ibtidai etnikimlik hissindən üstün olması fikrini müdafiə edən hər kəs "vətən xaini", "xalq düşməni", "antimilli qüvvə" adlandırılara bilər.

Sosial şəbəkələrdə ifrat vərmış şovinizm boy göstərir, şəhərlərə faşist çağırışları yer alır. Hər hansı bir etnik qrupa mənşələri baxmaq istəyən, bəşəri deyərlərin, humanizmin ibtidai etnikimlik hissindən üstün olması fikrini müdafiə edən hər kəs "vətən xaini", "xalq düşməni", "antimilli qüvvə" adlandırılara bilər.

Biz illərlə ermənilərə xas olan bu təfəkkür tərzinə doğru düz iyi mi beş il yol gəlmışik. Nəhayət, biz də gəlib bu cür aşırı millətçilik, qıcqırılmış vətənpərvərlik yarışında ermənilərə çatmış, onlarla tən olmuşuq. Düşüncə tərzimiz yaxınlaşır, ritorikamız eyniləşib.

Söz yox, bizim yerimizdə hər hansı başqa bir millet ol-sayıdı, onun da ərazisinin 20 faizi 20 il işgal altında qalsayıdı, 1 milyon qacqın-köçküni çadır şəhərciklərinə, köçkünlərinə sığıncağız, düşmən gəncləri gelib onun dədə-baba torpaqlarında yanğıq vere-verə fotosessiya edib yaysayıdı, onun da millətçiliyi əndəzəni aşar, ifrata çatar, illərlə yüksəlmiş nifrəti bir gün hiddət püskürməsinə səbəb olardı.

Ancaq gerçəkdən də güclü olan millət özünü toparlayıb səviyyəsinin bu şəkildə enməsinə təhəmmül etməməlidir. Bu haqq vermir ki, biz dünyaya, Avropaya integrasiyadan danişa-danişa, ermənilərə dominant düşüncə formasına çevrilmiş xəstə millətçiliyi pisləyə-pisləyə özümüz də o cür olaq?

Bununla belə, hiss olunur ki, bir çoxlarının vətənpərvərliyi, millətçiliyi göstərmə xarakterlidir. Əslində onlar heç də böyük vətənpərvər deyirlər, sadəcə, içlərində olسا-olsa bəsit bir yurdsevərlik, təessübkeşlik var, amma isteyirlər ki, fanatik vətənpərvər, qatı millətçi kimi görünüşünlər.

Bir zamanların vətənpərvərliyi ilə indikinin arasında xeyli fərqli var. İndiki patriotluq daha sərfəlidir. İndi hakimiyət orqanları vətənpərvər görünənləri mükafatlandırır, lajihelerini maliyyələşdirirler. (Əvvəllər əsl vətənpərvərləri tuturdular). Hazırda vətən, millet ritorikası ilə qabağa getmək daha asandır. Ona görə də bu, indilikdə dəbdər, siyasi konyukturaya uyğundur.

Bəla burasındadır ki, bizde kosmopolitizm də ifrat xarakter daşıyır. Özlərini bəşəri deyərlərin, humanizm prinsiplərinin daşıyıcıları hesab edənlər az qala İsrail dövlətinin haram sayan ortodoksal yəhudü hahamları kimi düşünür, millətimiz və dövlətimiz barədə aşağılayıcı fikirlər səsləndirməkdən çəkinmirlər.

Hakimiyət komandasının dövləti pis, mafya qayda-qanunlarıyla idarə etməsi, yersiz cəza tədbirləri həyata keçirməsi, ölkəni böyük bir islah-əmək düşərgəsinə, talan obyektinə çevirməsi fikirləri ilə razılışaq, amma bu, hələ o demək deyil ki, dünyadakı 200 dövlətin hamisindən pisik və millət olaraq bu vəziyyətdən çıxmaga, heç bir sahədə uğur əldə etməyə qadir deyilik.

Hər qazanılan qələbəyə xor baxmaq, ölkə adına əldə edilən xırımlarda uğurlara lağ elemək, onlara kölgə düşürmək, özünü Qərb təfəkkür tərzini ilə Şərqdə yaşayışın əzabək kimi aparmaq - milli kosmopolitlərin özünüfədə cəhdələri beledir ve sonunun hara varacağı bilinmir.

Adam hərdən fikirləşir ki, onlar ne isteyirlər: ölkəmizin tərəqqisinim, yoxsa dövlətimizin süqtutunu? Durum bu qədər anlaşılmazdır.

Ancaq bir qızıl orta həmişə var: vətənpərvər, yurdsevər olaq, amma çırqıq patriotlardan olmayıq, millətsevər, elçanlı olaq, amma faşist, iqrçı olmayıq, beynəlmiləçi, humanist, liberal olaq, amma kosmopolit, manqurt, qızından çıxıb qızını bəyənməyən tisbağa olmayıq.

Qütblerə olmaq, hər şeydə ifrata varmaq ziyanlıdır. Ağlılı, tədbirləri, soyuqqanlı olmaqdə yarar var.

Avqustun 7-də Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Tovuz rayonunda saxlanılıb. Tovuz Rayon Polis Şöbəsindən APA-ya verilən məlumatata görə, saxlanılan şəxs Ermənistan Respublikasının vətəndaşı, 1969-cu il təvəllüdü Karen Petrosyan.

Kənd sakini:
"Məndən siqaret istədi"

Ağbulaq kənd sakini, 1996-ci il təvəllüdü Rövşən Əkbərov Röyal İsmixan oğlunun bildirdiyinə görə, sərhədi keçən erməni o tutub. "Evde yatıldım. Eştidim ki, həyətdə kimse anamdan çay isteyir. Çıxdım həyətə. Məni görən kimi erməni işaret ilə məndən siqaret istədi. Dədim ki, səndə siqaret yoxdurmu məndən isteyirsən.

Cibindən boş qutunu çıxarıb göstərdi. Gördüm ki, siqaret qutusu bizim ölkədə satılan siqarete oxşamır. Şübhələndim. Tez maşının təker aclarını götürdüm, onu qorxudub yere yıldı. Hardan gəldiyini söruşdüm.

Elə bil Azərbaycan dilini başa düşürdü. Cavab verdi ki, Çinlərdən gəlib. Onu tutub kəndin mərkəzinə apardım və hərbçilərə təhvil verdim" deyə, o bildirib. R.Quliyev onun 45 yaşı olması barədə deyilənlərin bir qədər şübhəli olduğunu söyləyib.

Onun çox gənc - təxminən 30-35 yaşlarında olduğunu ehtimal edən R.Quliyev ermənin səliqə ilə geyindiyini, mobil telefonunda silah fotolarının olduğunu da qeyd edib. "Soruşduqda dedi ki, qardaşı hərbçidir, telefondakı fotosalar da onun silahının fotosalarıdır" - deyə R.Quliyev bildirib. K.Petrosyanın ailəli olmadığını bildirilir.

Diversiya qrupundan 4 nəfər məhv edilib

Rəsmi xəbərdə deyilir ki, Ermənistan ordusunun təxribat-diversiya qrupunun saxlanılan üzvü Şəmkir hərbi birləşməsənə aparılıb.

APA-nın bölge müxbirinin məlumatına görə, Şəmkir hərbi birləşməsənə aparılıb erməni diversantın jurnalıtlar tərəfindən görüntülənməsinə icazə verilib.

Korpusdan bildiriblər ki, itkilər verərə geri çekilən təxribat-diversiya qrupunun 4 üzvü məhv edilib, daha bir üzvü Berd rayonunun Çinari kənd sakini, 1989-ci il təvəllüdü Ka-

Tovuzda futulan erməni diversant qəfil oldu

Karen Petrosyan general Rövşən Əkbərovun qarşısına gətirildi, xalqımızdan və prezidentdən Üzür istədi, ertəsi gün isə naməlum səbəbdən öldü; onun içki düşkünü olduğu söylənir...

ren Petrosyan isə əsgərlərin tərəfindən tutulub.

Diversiya qrupunun məhv edilmiş üzvlərinin üstündən xeyli sayıta hərbi silah-sursat aşkar edilərək götürüllər. Hərbi birləşmədən bildiriblər ki, tutulan erməni diversantın üzərindəki mobil telefonda onun hərbi formada şəkilləri və komandirlərinin telefon nömrələri olub. İlk sorğu zamanı məlum olub ki, 4 nəfərik qrupun məqsədi ordumuzun mövqelərinin araxasına keçərək təxribat və insan tələfatı töretmək olub.

Dindirilən diversant, korpus komandiri, general-leytenant Rövşən Əkbərovun suallarını cavablandırıb. O, Azərbaycan xalqından və prezidentindən üzr isteyib və öz ölkəsinə geri qaytarılmasını xahiş edib.

və Patoloji Anatomiya Mərkəzinin Gəncə regional bölməsinin ekspertləri ölüm səbəblərini dəqiqləşdirir. Hadisə barədə Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin Azərbaycan nümayəndəliyi məlumatlanırlı. Ailesinə də onun ölüm xəbəri çatdırılıb. Bunu Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) Azərbaycan nümayəndəliyinin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İlaha Hüseynova APA-ya bildirib.

Ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat" a açıqlamasında qeyd etdi ki, həmin şəxsin səhhətində problemlər olmasının Ermənistan tərəfi də etiraf edib: "Erməni rəsmiləri təsdiqləyirdilər ki, bu adam içkiye meyllidir, səhhətində problemlər var.

Ola bilsin ki, tutulandan sonra da həyəcanlanıb, sağlamlığındında problemlər kəskinleşib. Müdafiə Nazirliyi təklif edə bilər ki, ermənilərin iştirakı ilə tibbi ekspertiza keçirilsin. Sonra heç bir şübhə yeri qalmasın, günahı bizim üstümüze atınsanlar".

Ü.Cəfərov düşünmür ki, erməninin ölümü cəbhə xəttində vəziyyəti gərginləşdirəcək: "Ermənilər bu hadisədən şou düzəltməyə çalışacaqlar, Azərbaycanı gözden salmaq üçün hər cür təbliğata əl atacaqlar. Sadəcə, diqqəti olmaлиq, ermənilərin təxribatlarını ifşa etməliyik".

□ **Emil SALAMOĞLU**

vqustun 3-de Gürçüstanın Başkecid (Dmanisi) rayonunun Armudlu yayasında sayca 6-ci Borçalı Türklerinin Elat Mədəniiyyət günü keçirildi. Tədbirin keçirilməsi üzrə Təşkilat Komitəsində Ümid Partiyası sədrinin ictimaiyyətə əlaqələr və xaricdə yaşayan soydaşlarımızla iş üzrə müavini Rüfət Muradlı da vardı. Ondan Elat təssüratlarını öyrəndik.

- Rüfət bəy, siz keçən il də Elat günündə iştirak etmişdiniz. Bu il fərqli nüanslar vardımı?

- Keçən il qonaq kimi qatıldığım tədbire bu il Təşkilat Komitəsinin üzvü və aparıcı kimi qatıldım. İlk nüanslara ele bundan başlayaq. Əlbəttə, bununla bağlı suallar da doğa bilər. Amma cavab çox sadədir. Məger biz siyasişərin fəaliyyəti birliyimiz, regionda sülh, soydaşımıza sahib çıxmış, Gürcüstan və Türkiyə ilə strateji əməkdaşlıqların inkişafı, türk xalqlarının birliyi, məzəlum milltlərə sahib çıxmışa söykənmirmi? Baxın, "Borçalı" Cəmiyyətinin artıq 6-ci dəfədir düzənlədiyi Elat gündündə bütün bu sadaladıqlarım öz əksini tapır. Bəs bu xoşməramlı, bəzən heç siyasişərin belə həyata keçirə bilmediyi fəaliyyətdən niyə kənarda qalmalıydı? Builk Elat gününün yaddaşalan əsas nüanslarından biri də məhz bizim firqə maraqlarından kənar, milli birliyimizə yönələn əməkdaşlığımız, iş birliyi həyata keçirməyimiz oldu. Əlbəttə, bu yöndə dəyərləri qardaşımız Zəlimxan Məmmədlinin niyəti alqışsalayıq və nümunəvi hesab olunmalıdır. Şübhəsiz ki, 6-ci Elat əvvəlkilərlə müqayisədə daha izdihamlı, daha coşqulu idi. Yəni ən azı keçən ilki Elatla müqayisədə iştirakçı baxımından iki dəfə artırmış sahahide olundur.

- Başqa ölkələrdən təmsilcilik hansı səviyyədə idi?

- Bu əsnada qardaş Türkiyə temsilciliyinin tədbirə qatılmasını xüsusü qeyd etmək lazımdır. Ayn-ayrı siyasi düşərgələrə mənsub olmalarına baxmayaraq Elat deyib Borçalı yoluna çıxan və tədbirə özəl rəng qatan qardaşlarımızı bir arada görmək gerçəkən fərehləndirici idi. Özəllik-

"Elat öz missiyasında sadıqdır"

Rüfət Muradlı: "Bu tədbir milli birliyimiz adına atılan önəmli bir addım kimi dəyərləndirilməlidir"

İe Qars belediyyə başkanı Mürteza Qaraçanta, Gürsu belediyyəsindən Salettin Turan, MHP MK-nin üzvü, Sərhəd boyları dərnəyi sədri Məhərrəm Yıldız, əziz qardaşım İstanbul Türkiye Azərbaycan Kültür Evi başkanı Hikmet Elp, tanınmış telejurnalıst Seyfullah Türksoy, Bursadan Zəkeriyə Kutluçan, İstanbul Karapapaq dərnəyinin sədri Engin Aybirdi və müavini Mustafa Yıldızla bərabər onlarla digər soydaşımızı Elatda görməkdən məmənluq hissi keçirdim. Güney Azərbaycan aşığıları Muxtar və Mehman Qayabaşı qardaşları da Qaradağın sədasiñi Borçalıdakı soydaşımıza çatdırıldılar. Rusiyadan, Prıbaltika ölkələrindən, Ukraynanadan Elata qatılanlar vardi. Təbii ki, Azərbaycandan yüzlərlə insan, o cümlədən elm, sənət adamları Elat təntənəsini müşahidə etmek üçün həmin gün Armudlu yaxlaşdırı idi. Tanınmış qələm ustalarımız Oqtay Rza, Abbas Abdulla, akademik Ramiz Məmmədov, professor Nəsib Nəsibli, tanınmış sənət ustası Solmaz Kosayeva, "Təzadalar" qəzetinin baş redaktoru Asif Mərzili və başqaları öz çıxışları ilə Elat iştirakçılarının rəğbet və alqışlarını qazandılar. Azərbaycan pəhləvanı Laçın Əbdülhuseynovun Elat səhnəsində dünya rekordunu təzələməsi isə bizlərə böyük

qurur yaşatdı. Millət vəkili soydaşımız Azər Suleymanovla yanaşı Gürcüstanın bir səra ictimai-siyasi xadimləri də Elatda idi.

- Sizcə, Elat günlərinin mesajları nə qədər təsirdirdi?

- Elat öz missiyasına sadıqdır. Cənubi Qafqazda barış, Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə dostluğu, her üç dövlətin ərazi bütövlüyüne hörmət, Borçalıda əski türk mədəniiyyətinin, o cümlədən toponomiımızın qorunması, soydaşımıza sahib çıxmış, habelə dünyaya sülh çağırışı son illərdə dəyişməyən, əslində daha da inkişaf etdirilən şuarlar olub. Təbii ki, bu təntənəyə, bu zəfəre qarşı çıxanlar da tapılacaq. Çünkü Elat günü hər il əvvəlkindən daha güclü təsir başlışdır. Bu da müəyyən dairələrin korporativ, ya da ele siyasi maraqlarına uyğun gəlməyə bilər. Azərbaycan hakimiyyətinin, özəllikle Diaspora Məsələləri Komitəsinin Elata biganə münasibəti isə gerəkəndə təessüf doğurur. Sən dövlət bütçesində milyonları xərcleyə-xərcleyə bu günə qədər Elat miqyasında hər hansı tədbir təşkil edə bilmirsən ve bir QHT-nin

- "Borçalı" Cəmiyyətinin üzvlərinin şəxsi imkanları hesabına təşkil olunan tədbirə de biganəlik göstərisən. Nəzərəalsaq ki, "Borçalı" insa-

nının bir araya gəlməsi üçün yaranan bu qızıl fırsatə məlum qonşu ölkələrdən de kölgə salmaq istəyenlər az deyil. Elata gəlmirsənse ondan daha möhtəşəmini ortaya qoymağı bacarmalısan. Amma bununla yanaşı, Mövlənənin də bu deyimini unutmuruq: "Gəl! Kim olursansa ol, yənə də gel. İstər xristian, istər məcusi, istər bütperəst ol, istər yüz dəfə tövbəsinə pozmuş ol, yənə də gəl! Bizi qapımız ümidi qapısıdır! Necəsen, elə gəl!"

Yeri gəlməkən, bəzən bu günü, bu tərəni niyə dağlarda keçirirlər, deye soruşur dostlarımız. Əzizlərim, peyğəmbərlərimiz tanrıdan vəhbi qəbul etmək üçün dağlara çıxmışdır. Övliyalar xalqın güzərəni üçün imdad diləmek məqsədilə dağlara pənah aparmadılar mı? Şairlər dərđlərini dağlara söyleyib, ondan nicat dilemədilərmi? Dağlar bizim üçün hər zaman müqəddəsliyini qorumuş və mahiyyətində igidlilik də olan Elatla birləşərkək köklü, əsrlərdən axıb gələn bir mədəniiyyəti köksündə yaşatmağa qərar verib. 6-ci Elat Mədəniiyyəti gündündə həmimiz bu təntənənin bir daha şahidi olduq. Ən önemli olan isə budur ki, bu tədbir ildən ilə tərəqqi etməkdədir və bu, milli birliyimiz adına atılan önemli bir addım kimi dəyərləndirilməlidir.

Hərdən Cəbrayılı da alaq

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Son günlərin ən möhtəşəm hadisələrindən biri də, şübhəsiz, bəzi internet saytlarımızın toplaşış “dezinformasiya yaymamaq haqda müqavilə” imzalaması olmuşdur. Büyük ehtimalla bu, dünya KIV tarixində yenilik, analoqu olmayan hadisə idi.

Əlbətə, çox çətin olacaq, ilk dövrlərdə sayıta hansı materiali qoyacaqlar, camaat neyləyəcək - bu suallar ortada dolaşır. Eyni zamanda müqayisədən də qaca bilmirik. Bir sürü jurnalistin yalan yazmamaq sazişi təxminən ona bənzəyir ki, müəllimlər də yiğisib “camaatın uşağına düzgün dərs keçməliyik” müqaviləsi bağlayalar.

Bəlkə də lazımdır. Kim bilir... Jurnalistlər cəmiyyətin avangardıdır axı, hər şeyi öncə görürler. Avangardı belə olan millətdən nə gözləmək olar, daha bunu soruşmam, siz də üz vurmayıñ. Birtəher yola verək, hamımızın bir vətəni vardır, bu Azərbaycanı, mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam və sairə. Körpü də, sağlığınız, yolun bir hissəsidir.

Sonra da deyinirik ki, millət qəzət oxumur. Rəhmətliyin uşağı, ta oxumaz da bə! Niye oxusun? Gündə bu qədər yalan-palan görəndən sonra camaatda qəzətə, dəftər-kitaba, telekanalizasiyaya hörmət, etibar qalar mı? “Yalançının evi yandı, heç kim inanmadı” misalindəki kimi, mən qorxuram bir gün rəşadətli ordumuz möhtərəm ali baş komandan həzərətlərinin rəhbərliyi altında (son vaxtlar tutulanların hamısının tutulmasını acizənə şəkildə dəstekləyirəm, istəyirəm türmə rəisi bunu mütləq bilsin) hücumu keçərək Ağdam və Füzulinin gerçəkdən düşməndən azad edə, ancaq heç kim buna inanmaya. Yeni Ağdam və Füzulinin azad eləməyimiz bir qədər çox tezliklə baş verdi. Təkcə bu il, mənim yadimdə qalan, 3 dəfə azad eləmişik. 8 aya böləndə təxminən 2 ay yarıma 1 dəfə düşür.

Xahiş edərdim dəyərli sayt rəhbərlərimiz, redaktor korpusları, ordu korpusları və başqaları bunu nəzərə alınlara, gələcəkdə Ağdam və Füzulinin azad edilməsi ilə uzağı 2 dəfə baş tutsun. Bir dəfə yazda, bir dəfə pəyizda, məsəl üçün. Bu zaman cəmiyyətin umsuqluq sürtəti də azalar, hətta ola bilər payiza qədər yazdırıq. Bir kəndi ildə 5-6 dəfə azad eləmək onun təsərrüfat subyektlərinə, yaşayış obyektlərinə, meşə və bulaqlarına, ceyran və uzunqulaqlarına, traktor və redaktorlarına da ziyandır. Aşınma prosesi gedir, kənd əldən-əla keçdikcə amortizasiya xərcləri artır. Mən bunu istefada olan bir iqtisadçı kimi yazıram. İldə 2 dəfə - ən düzgünü budur. Hesablamaşıq.

Söz düşmüşkən, mən işğaldan azad elədiyimiz rayonlar arasında ayrıseçkilik de görürəm və buna pis baxıram, mənfi yanaşıram, nifret edirəm. Diqqət etsəniz, adətən Ağdam və Füzulinin geri alırıq. Bəs o biri rayonlar? Tutaq ki, Qubadlı və Laçın, Zəngilan və Şuşa bir qədər uzaqdır, bəs Kəlbəcər, Cəbrayı rayonlarına nə sözünüz? Nə üçün biz arada, heç olmazsa iki ildə bir dəfə Cəbrayı və Kəlbəcəri də almayaq? Yoxsa hər dəfə baxırsan elə yazıblar: “Ağdam və Füzuli alındı!” Ayıbdır, o biri rayonlar da bizimdir, bizimdir, Naxçıvan da bizimdir, bizimdir, Balakən də bizimdir, Lenkəran da bizimdir, maral, maral, maral, eşqinə düşdüm maral! Nəğmə oxumalıq arada, qoy düşmən kor olsun!

Hətta ola bilər hakimiyət Ağdam və Füzulinin çıxdan düşməndən azad eləmişdir, sadəcə, biz görmürük. Məsələn, Abşeron yarımadasında hər yerə 5 metr hündürlüyündə hasarlar çəkiblər, onların arxasında nə baş verir, görə bilirikmi? Yox. Ağdam və Füzulinin də hasar çəkib arxasında saxlayırlar. Niyesini da yazım, görürəm mən izah eləməsem xeyri yoxdur, qəti fikirləşib beynini yormaq istəməyən oxucu nəslə yetişibdir. Ağdam və Füzulinin azad edildiyini ona görə demirlər ki, o biri rayonları da alıb komplekt açıqlayacaqlar. Nənələrimiz demişkən, in-di yatin, hamisini danişsaq sabaha nağlı qalmaz.

“Soyuq müharibə” yenidən başlayır. Qərblə Rusiya arasında münasibətlər hər gün daha da gərginləşir. Avqustun 7-də Ukraynaya səfər edən NATO baş katibi Anders Fog Rasmussen qurumun Rusiya ilə bütün əlaqələrinin taxirə salındığını bildirib. Onun sözlerinə görə, Rusiya Avropanın təhlükəsizliyinə təhlükə törədiyi üçün bu addım atılıb.

Qeyd edək ki, elə həmin gün Rusiya Qərb ölkələrinə qarşı ərzaq sanksiyası tətbiq edib. Moskva embarqonun götürülməsinə Rusyanın üzərindən sanksiyaların ləgvindən sonra baxa biləcəyini bəyan edib. Eyni zamanda Qərbin də Rusiyaya qarşı davamlı sanksiyaları var. ABŞ prezidenti Barack Obama deyib ki, Amerika tərəfindən Rusiyaya qarşı tətbiq olunan sanksiyalar effektlidir və bu ölkənin iqtisadiyyatına neqativ təsir göstərir.

Mütəxəssislərin hesablaşmalarına görə, Avropa Birliyi ölkələrinin Rusiyaya illik ixracı 120 milyard avrodur. Deməli, sanksiyalar Avropa ölkələrinin iqtisadiyyatlarına da zərbə vuracaq. Eyni zamanda Rusiya daha çox maliyyə sanksiyalarından ziyan çekəcək. Belə ki analitiklər Rusyanın bu qadağalardan bu il 23 milyard avro, gələn il isə 75 milyard avro itirəcəyini, Avropa Birliyinin isə bu il 40 milyard, gələn il 50 milyard avro ziyan çekəcəyini hesablayırlar.

Dünyanın iki nəhəng qütbü arasında növbəti qarşışdırmanın planetin bütün güşələrinə təsirsiz ötüşməyəcəyi inidən proqnozlaşdırılır. Sanksiyalar nəticəsində hənsi ölkələrin qazancı çıxacaq, qarşılıqlı embargoların hənsi ölkələrə faydalı və ya zərərlə olacaq ilə bağlı artıq hesablamalar, ilkin təhlükələr ortaya qoyulur. Bir çoxlarına görə, “soyuq müharibə”nin yeni dalğasında Çin, Türkiye və eləcə də ərəb ölkələri qazançlı çıxacaqlar.

Bəs Azərbaycan üçün yenidən “soyuq müharibə” hansı anlami daşıyır? Azərbaycan yeni mərhələdən nə gözləyir? Siyasi şərhçi Natiq Miri deyir ki, Rusiya hakimiyətinin imperiya iddiası dünyani növbəti gərginliyə sürükleyir. Ekspertin fikrinə, qarşındaki mərhələ qeyri-sabitlik və gərginlik dönmə olacaq və bu mərhələdə Azərbaycana da

bunun ən ciddi təsirlərindən Rusyanın qonşusu və Cənubi Qafqazın ən strateji ölkəsi olan Azərbaycanımıza da sırayət edəcək.

Hazırda Dağlıq Qarabağ cəbhəsində baş verən hərbi qarşışdırma və insan tələfatının mehz bu qarşışdırmanın təzahür olduğunu iddia edən ekspertə görə, təzyiqlər Rusiya Azərbaycandan istədikləri-

başlanan soyuq savaşın fonda ayaqda dura bilmez. Güclər arasında siyasi mənevirlə etmək müəyyən mərhələyə qədər mümkün olacaq. Ancaq ondan sonra strateji seçim gərəkəcək ki, buna da çox gecikmə olmaz. Çünkü artıq Rusiyada Putin rejiminin, bütləlikdə də Rusyanın çökdürülməsinə qərar verilib. Ve bu gün künce sixşidirilan Putin Rusiyası hər cür gözlənilməz addımları atı bilər. Bu, Ukraynaya hərbi müdaxilə də ola bilər, yaxud regionda yeni bir savaşın çıxarılması da ola bilər. Bu isə Rusyanın sonunu ya-

“Soyuq müharibədən Azərbaycana da “pay” düşəcək”

Natiq Miri: “Rusiya-Qərb qarşışdırması ölkəmizə də sırayət edəcək...”

Natiq Miri

xinlaşdıracaq səbəblərden biri ola bilər. Bu gün Ermənistən vəziyyəti çox acınaçlıdır. Ona görə ki, Ermənistən uduzan tərəfində yer alı və bu ölkənin gələcəyi Rusiyaya birgə qaranlıq görünür.

N.Miri deyir ki, Azərbaycan nisbətən şanslı görünür, çünkü hələlik Rusyanın istəklərinə boyun eyməyib: “Ancaq bu o demək deyil ki, Azərbaycan uzun müddət heç bir şəxə qarışmayan neytral ölkə olaraq qala biləcək. Bu kontekstdə Ərdoğan hakimiyətinin illüziyalarına da qapılmağa ehtiyaçın olmadığını düşünürəm. Çünkü mehz AKP hakimiyətinin yanlış xarici siyasetinin nəticəsidir ki, həm Ərdoğan hakimiyəti, həm də Türkiye tədricən beynəlxalq izole vəziyyətə salırmış. Ona görə də artıq Qərb Azərbaycanı öz təhlükəsizlik çətrinin altına almağa həzir kimi görünürkən biz Azərbaycan olaraq buna qapıları bağlamamalıyıq.”

□ KƏNAN

Kəlbəcərdə əsir düşənlərin ailələri yenə Putinə müraciət etdi

Ermənistanda əsir düşən azərbaycanlıların ailə üzvləri Rusiya prezidentinə yenidən müraciət ünvanlayıblar.

Azərbaycan Respublikası Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsindən verilən məlumatə görə, Kəlbəcər rayonu ərazisində Ermənistən silahlı qüvvələri tərefindən girov götürülmüş Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərovun həyat yoldaşı Firuze Əsgərova, oğlu Kürdoğlu Əsgərov və Şahbaz Quliyevin Rusiya vətəndaşı olan həyat yoldaşı Albina Veselova Rusiya Federasiyasının prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putine bir daha müraciət edərək iki ölkənin prezidentlərinin Soçi görüşündə bu problemi, Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin girovluqdan azad olunmasına və Həsən Həsənovun meyi-

tinin qaytarılmasını mütaraf etmələrini xahiş ediblər.

Qeyd edək ki, baş nazirin müavini, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə respublika komissiyasının sədri Əli Həsənov Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin Azərbaycanda nümayəndəliyinin rəhbəri Deniz Duranla görüşüb.

Görüşdə Əli Həsənov BQXK-nın nümayəndəlinin rəhbərinə bildirib ki, meyitin və girovların qay-

tarılması məsələsini Xankəndi ofisi ilə birləşdə nəzarətdə saxlaşınlar və bu sahədə öz fealiyyətlərini gücləndirsinlər.

“Dövlətqaçqınkom” bir daha bildirir ki, bütün bu məsələlər ilk gündən ölkə prezidenti İlham Əliyevin nəzarətindədir və bununla bağlı aparılan işlər haqqında mütemadid məlumatlar verilir.

Görüşdən sonra baş nazirin müavini Həsən Həsənovun ailə üzvlərinin qəbul edib.

Ukrayna Rusiya qazının tranzitini dayandırıra bilər

Baş nazir Yaseniyuk Rusiyaya qarşı tətbiq ediləcək sanksiyaları açıqlayıb

Ukrayna Nazirlər Kabinetin Krimin işğal dəstəkleyən və Ukraynanın şərqində terrorçuları maliyyələşdirən fiziki və hüquqi şəxslərinə qarşı sanksiyalar paketi hazırlanıb. APA-nın “İnterfaks-Ukraina” agentliyinə istinadən verdiyi məlumatə görə, A.Yaseniyuk bildirib ki, hökumət Rusiya Federasiyasının və bəzi digər ölkələrin 172 vətəndaşına qarşı sanksiyaların tətbiqi təsəbbüs ilə çıxış edir. Həmin şəxslərin siyahısı müvafiq qərarın qəbul edilməsi üçün Milli Təhlükəsizlik və Müdafiə Şurasına təqdim olunacaq.

A.Yaseniyuk fiziki və hüquqi şəxslərə qarşı 26 növ sanksiyaların tətbiqi ilə bağlı Ali Radya qanun layihəsi təqdim edəcəklərinin də açıqlayıb. Bu sanksiyalara Ukrayna ərazisində fəaliyyətə, ölkənin internet məkanında yayılmışa, özəlləşdirmələrdə iştiraka, lisensiyalardan istifadəyə, Ukrayna ərazisindən tranzitə qadağaya qoyulması, eləcə də aktivlərin dondurulması daxildir: “Mən qanun çərçivəsində tətbiq oluna biləcək bütün vasitələrdən danışdım. Buna hər cür tranzit - həm aviauçuslar, həm də təbii ehtiyatların tranzitinin dayandırılması daxildir”.

Baş nazir etraf edib ki, Ukrayna Rusiyaya qarşı tətbiq edəcəyi sanksiyalar, eləcə də bu ölkənin aqressiv addımları nəticəsində bir ilə 7 milyard dollar itirə bilər.

Prezidentlərin bu gün gözlənilən Soçi görüşü bütün pa-

susda yazdığı da diqqət çekir.

"Soçi'dən sonra müharibə başlayacaq" // - Tehliki

Uğurlu Vətən savaşımı üçün heç vaxt olmadığı qədər tarixi fırsatıb; qlobal və regional şərtlər, daxili amillər və xalqın ovqatı - hamısı Qarabağın nəfinədir; düşməni yola gətirmək üçün həttə bir uğurlu lokal əməliyyat da yetər...

rametlərinə görə əvvəlkilərdən fərqlənəcək və əslində bir "qırmızı xətt" olacaq. Ayırıcı "qırmızı xətt" - Qarabağ ixtilafı etrafında Soçi'yədək olan durum və ondan sonrakı vəziyyət. Məsələ ondadır ki, Azərbaycan və Ermanistanın dövlət başçıları arasında inkişaf etmiş onlarla görüşdən fərqli olaraq budəfəki temas problem etrafında görüş öncəsi olduqca həssas, kardinal şəkildə fərqli və özəl situasiyaya təsadüf edir. Bu da öz növbəsində Soçi danışqlarının əhəmiyyətini bire-bəs artırır.

O anlamda ki, növbəti nəticəsizlik münaqişənin tarixində tam yeni bir mərhələ aça bilər, o cümlədən qanlı bir mərhələ... Heç şübhəsiz, Moskva yönətimləri, ən əvvəl görüşün təşəbbüskarı olan prezident Vladimir Putin də bunun fərqiindədir. Moskvada bilirlər ki, bu görüş o birilərinə bənzəməz, bənzəməlidir, çünki havadan güclü barış qoxusu gəlir. Kremlin isə bu dəqiqə iki cəbhədə savaş aparmaq və ya serhədləndən xeyli uzaqda olan (*Rusiya heç Ukrayna ilə həmsərhəd ola-ola öz istədiyini edə bil-mir*) yeni savaşı idare eləmək imkanları minimumdur.

Moskvaya Qarabağda sa-vaş qətiyyən lazımdır. Dəfələrlə yazılıb, bir dəfə qeyd edək ki, Ukrayna uğursuzluğundan sonra Putine tezliklə ikinci belə hərbi avantüraya girişmək, üstəlik, sanksiyalar üzündən gündən-günə zəifləyən hərbi bündə ilə girişmək gərək deyil. Yeni Qarabağ müharibəsi Rusiya üçün vəsiyətlik oyununa son qoyub açıq şəkildə tərəf tutmaq deməkdir, Türkiye kimi son illerin əvezsiz qətiyyəti tərəfdən itirmək təhlükəsi, Avrasiya layihələrinin (*Avrasiya Birliyi, Gömrük İttifaqı*) qeyri-müəyyən müddətə

bətdə özünü gözləməli olacaq.

Azərbaycanın ise beynəlxalq hüquqdan, BMT Nizamnaməsindən qaynaqlanan (3-cü bənd) müharibə hüququ var və kimsə onu elimizdən almayıb. Bu haqq bize həmçinin, hələ də reallaşmayan BMT qətnamələri, AŞ PA-nın, Avroparlamentin, NATO PA-nın, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Ermənistani işğalçı kimi damğalayan qətnamələri verir.

***

Müharibə üçün daxili amillər də kifayət qədər əlverişlidir. Cəbhədəki son olaylara reaksiyalar göstərdi ki, nəticəsiz danişqlardan bezən Azərbaycan xalqı gözlənişindən de

artıq şəkildə öz torpaqlarının azad etməyə və daxili siyasetdə hər cür qüsurlarına, hətta repressiv hərəkətlərinə rəğmən, müharibə variantında hakimiyətin arxasında durmağa hazırlıdır.

Bunu Qarabağ veteranlarının, sadə vətəndaşların könlüyü dəstələr yaradıb döyüşə yollanmaq üçün prezidentə göndərdikləri çoxsaylı müraciətlər də təsdiqləyir. Nəhayət, siyasi müxalifət Vətən müharibəsi başlarsa, bütün imkanlarını Azərbaycan naminə səfərər etməyə hazır olduğunu bir daha ortaya qoyub.

Beləcə, torpaqlarımızı yağı tapağından hərbi yolla azad eləmək üçün əlimizə belkə də bir də belə unikal şans, məqam, fırsatı təqdim etməyəcək. Çünkü 20 ildən çox atəşkəs müddətində qlobal və regional şərtlər, daxili amillər bunca üst-üstə düşməyib. Qalır təkce siyasi rəhbərliyin qararı.

***

Qərbin yeni Qarabağ savaşına yanaşmasına gelincə, mövqə Azərbaycanın əleyhinə deyil, ola da bilməz. Ən azı o səbəbə ki, ABŞ və Avropa Ukrayna nümunəsində beynəlxalq hüququn, postsovet ölkələrinin ərazi bütövlüyünün tərəfində, aqressiv separatçılığın isə əleyhinə olduğunu əyni şəkilde nümayiş etdirib və etdirməkdədir.

Söz düşməşkən, ABŞ Senati Ukrayna, Gürcüstan və Moldovaya NATO-dan kənar Amerikanın hərbi müttəfiqi statusu tanıyan qanun layihəsinə artıq təsdiqləyib. Qanuna görə, bu ölkələrə hərbi təcavüz olarsa, Amerika qoşunları hemin ölkələri işğaldan qorumaq üçün onların ərazisine qoşun yerda bilər. Həmin qanun Amerikanın Ermenistana deyil, məhz Azərbaycana həbi köməyini də nəzərdə tutur.

Bu sənəd əlbəttə ki, birbaşa Rusyanın postsovet məkanında yeni avantüralarına qarşı yönəlib, onun əl-qolunu bağlamağa hesablanıb. Demək, Qarabağ məsələsinə də dəxli var. Bu, həmçinin anlama gəlir ki, daha Rusiya Ukraynaya hərbi müdaxilə edə bilməyəcək, əks halda, Amerika qoşunlarına tuş gələcək. Adekvat suretdə Moskva, Kreml Azərbaycana münasibə

Müharibəni, yaxud antiterrör əməliyyatını deyirik...

□ Siyaset şöbəsi

Atəşkəs dövründə doğulan şəhidlər

Azər RƏSİDOĞLU

A təşkəs dövründə şəhid olan əsgərlərimizlə bağlı xüsusi bir məqam var. Erməni güləsindən ölen gənc əsgərlərimizin böyük yüksəriyyəti məhz atəşkəs dövründə doğulanlardır. Bu baxımdan, Bişkek sazişi imzalandıqdan sonra anadan olan gənc əsgərlərin ölümündə hər birimiz günahkarıq.

20 illik atəşkəs dövründə Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində heç bir uğura imza ata bilmədi. Nə hərbi sahədə, nə də ki diplomatik cəbhədə ciddi uğuru məlumatı olmadı.

12 may 1994-cü ildə, Bişkek protokolu imzalanaraq yeni doğulan uşaqların bu gün 20 yaşı var. Atəşkəs dövrünün uşaqlarının bu gün cəbhədə, erməni güləsindən ölməsi belə sual doğurur - kime lazımdır 20 illik atəşkəs? Nə verdi bizə Bişkek sazişi?

Qarabağı qaytara bilmədi. İtkilər isə göz önündədir. Atəşkəs dövründə anadan olanlar cəbhədə həlak olursa və sülh sazişini imzalamaq mümkün olmursa, deməli, bir ölkə olaraq siyasetimizə də yenidən baxmalıyiq.

Ermenistanla savaşda məglub olan ölkə çəresizliyinin acığını ölkə daxilindəki rəqiblərindən çıxməq istəyir. Azərbaycan insanının bu qədər bir-birinə nifret etməsinin başlıca səbəblərindən biri də Qarabağdakı məglubiyyətimiz və atəşkəs dövrünün uşaqlarının həlak olmasıdır. Biz döyüşdə məglub olduq. Məglubiyyətin qisasını düşməndən almaq barədə düşünmək əvinəzində bir-birimizin qanına susamışq.

Ermenistanın Azərbaycan ailələrini yasa mahkum etdiyi bir zamanda, qonşu ölkələrin düşmənciliyini davam etdiridiyi bir dövrdə ölkə daxilində ən azı kütləvi hala çevrilən həbslərin motivini anlamaq mümkün deyil.

Bu gün mühasirəyə alınacaq yer Xankəndi, İrəvan, RATİ - nin ofisi deyil. Çəresizlikdən doğan belə metodlar vəziyyəti daha da qəlizləşdirir.

Bu plan Azərbaycanı diz çökdürmək istəyənlərin dəyirmənanı su tökürlər. Azərbaycanın aydınlarını, hüquq müdafiəçilərini, jurnalistləri və siyasetçiləri həbs etməklə ermənilərə qarşı savaşçı zəiflədənlər unutma-malıdırlar ki, bütün bu repressiyalar yalnız düşmənə sərf edir.

Həbs etdikləri hüquq müdafiəçilərinə vergidən yاخınmaq maddəsi ilə cinayət işi qaldırınlardır sadə bir sual cavab verməli olacaqlar - ittihamlar təsdiqlənərsə, ən pis halda bir neçə min manat vergidən yayına biləcək hüquq müdafiəci daha ağır iqtisadi cinayət törədir, yoxsa ölkənin sərvətini talan edən və bir qəpik də vergi ödəməyən oliqarx - məmurlar?

Atəşkəs dövründə doğulan uşaqları da iki gruba bölmək olar. Birinci qrup Qarabağda qan tökənlərin övladlarıdır. Yenə də cəbhədə onlar həlak olurlar. İkin-ci qrup, Qarabağ savaşından gizlənənlərin övladlarıdır, onlar yənə də hərbi xidmətdən yayınır, Avropa restoranlarında milyonları göye sovrurlar. Elə bu səbəbdən də erməni güləsindən şəhid olanların sırasında bir nəfər də iri çaplı məmərən övladı yoxdur.

Qarabağda onlarla şəhid verdiyimiz günlərdə Avropanın ən bahalı restoranlarında milyonlar xərcləyənlərin valideynləri isə bu gün hüquq müdafiəçilərini sıradan çıxartmaqla məşğuldurlar.

Bələ qarşılıqlı nifret kökündə yaşayışın ölkə Qarabağı azad edə bilməz. Qarabağın azadlığı milli barışqıdan və vətəndaş sülhündən keçir. Öz vətəndaşları ilə repressiyalar dilində danişanlar unudurlar ki, bundan ermənilər də istifadə edəcək və "insan hüquqlarını pozan Azərbaycanda yaşamaq istəmir" isteriyasına qapılacaq.

Baş verənlər onu göstərir ki, kimlərsə Azərbaycanı məhvə sürükleyir. Proseslərin gedisi olduqca ağır fəsadlardan xəber verir. Bunun qarşısını almağa siyasi iradə lazımdır. Milli barışqıda nail olunmayacaqsə, ölkənin taleyi olduqca qaranlıq olacaq...

APA

Məleykə Abbaszadə

Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan (vakant) plan yerlərinə ixtisas seçimi başlayıb. Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasından (TQDK) APA-ya verilən məlumatlara görə, həmin yerlərə ixtisas seçimi avqustun 13-dək internet vasitəsilə aparılacaq.

Bunu Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının (TQDK) sədri Məleykə Abbaszadə dünən keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

Abituriyentlər elektron ərizədə ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinin ixtisasları ilə yanaşı orta ixtisas məktəplerinin ixtisaslarının da kodlarını göstərə bilərlər (*orta ixtisas məktəblərinin qəbul apılan ixtisasları "Abituriyent" jurnalının 5-ci sayında dərc olunub*).

Həmin jurnalı abituriyent.az saytından da ödəniş etməklə sıfırı etmək olar. Eyni zamanda ali təhsil müəssisələrinin boş qalan (vakant) plan yerlərinin siyahısı bu gündən "Abituriyent" jurnalının 8-ci sayında dərc olunacaq.

Qeyd edək ki, bu il ali təhsil müəssisələrinin müsabiqəsində 35995 abituriyent iştirak edib. Onlardan 33623 nəfər ali təhsil müəssisələrinə qəbul

olub. Qəbul olmuş abituriyentlərdən 29666 nəfəri Azərbaycan, 3957 nəfəri isə rus bölgəsi üzrə təhsil alacaq. Abituriyentlərdən 16129 nəfərini oğurlar, 17494 nəfərini qızlar təşkil edir.

Tələbə adı qazanmış şəxslər avqustun 8-dən 18-dək sənədlərini daxil olduğları təhsil müəssisəsinə təqdim etməklə qeydiyyatdan keçməlidirlər.

O bildirib ki, müəyyən olunmuş müddədə qeydiyyatdan keçməmək abituriyentin müvafiq ixtisasına yerləşdirilmədən imtiyaz etməsi kimi qiymətləndiriləcək və onun qəbul haqqında əməri ali məktəbə göndərilməyecək.

TQDK sədrinin sözlerine görə, ali təhsil müəssisələrinə (dövlət və özəl) qəbul olan abituriyentlərin sayı I qrup üzrə 92,12 faiz, II qrup üzrə qəbul olma faizi 89,77 faiz, III qrup üzrə 90,61 faiz, IV qrup üzrə isə 77,16 faiz olub: "Cəm olaraq qəbul olma faizi 89,28 faizdir. I qrup üz-

Müəllimlik peşəsinə seçən abituriyentlərə təqaüd verilecek

Məleykə Abbaszadə: "Aşağı bal toplayan abituriyentlər ali məktəblərdən xaric olunmalıdır"

rə 945, II qrup üzrə 1116, III qrup üzrə 981, IV qrup üzrə 1008 vakant yer qalıb. Vakant yerlərin cəmi isə 4050-dir.

"Gələn ildən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üçün orta ixtisas təhsili müəssisələrinə müsabiqə aparılacaq" - deyə, Məleykə Abbaszadə bildirib.

O deyib ki, bu sahəyə sənəd verən gənclər üçün orta məktəblərdə buraxılış imtahanları bir qədər çətinləşəcək: "Belə ki, onlar bu zaman 3 fəndən imtahan verəcəklər".

Komissiya sədri həmçinin bildirib ki, bu il ali məktəblərə sənəd verənlər arasında orta məktəblərdə keçirilən imtahannda "2" alanların sayı hələ tam bəlli deyil.

Bu il jurnalistika üzrə keçid balının 351-369 olduğunu deyən komissiya sədri bildirib ki, nəticənin bu cür proqnozlaşdırıldıq: "Bu qaydalar tekmilləşdiriləcək və biz bunu Mətbuat Şurası ilə birgə işləyəcəyik, onların qəbulundan nəzərə alacaq. Gələn il qaydalarda müvafiq dəyişikliklər etməyə hazırlıq".

M. Abbaszadə deyib ki, jurnalistikaya qəbul üzrə keçirilən yazı müsabiqəsinə buraxılan 400-dən çox abituriyentin yalnız 150-si imtahana gelib: "Çünki yüksək bal toplayan uşaqlar öz seçimlərini etdilər və fikirlərini dəyişərək daha yüksək yerdə qəbul olmayı seçdilər. Çunki onların qəbul olmaq istədikləri fakültə jurnalistika deyildi. Deməli, onların müsabiqədə yazdıqları yazıları da səmimi deyil".

TQDK sədrinin sözlərinə görə, 2014/2015-ci tədris ilü üçün tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrəne 6414 plan yeri ayrılib.

M. Abbaszadə bildirib ki, tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi internət vasitəsilə avqustun 13-dək davam edəcək: "Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsi ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili

müəssisələrinə qəbul imtahanlarında toplanılan ballar esasında aparılır".

Komissiya sədri qeyd edib ki, ərizəsinə təsdiqləmək üçün abituriyent komissiyasının yeni virtual ödəmə kartını almış və onun şifrəsindən istifadə etməlidir: "Elektron ixtisas seçimi ərizəsini təsdiqləməyən abituriyentlər müsabiqəyə buraxılmamaqla".

Məleykə Abbaszadə onu da qeyd edib ki, ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarının boş qalan plan yerlərinə ixtisas seçimi avqustun 11-dək davam edəcək.

Komissiya sədri eləvə edib ki, boş qalan plan yerləri olan ixtisaslaşmaların siyahısı "Magistr" jurnalının 6-ci sayında təqdim olunub: "Hər bir bəkalavr bu siyahıdan imtahan verdiyi programda aid və bitirdiyi bəkalavr ixtisasına müvafiq 20-dək ixtisaslaşma kodunu seçə bilər. Bakalavr ixtisaslaşma kodlarının sayını və ardıcılığını istədiyi kimi seçib ərizəsində göstərir. Seçilmiş ixtisaslaşma-

ların ərizə formasında göstərilən ardıcılığı müsabiqə zamanı hüquqi əsas kimi qəbul olunur və bəkalavr topladığı bala əsasən müsabiqədən kecdiyi ixtisaslaşmaların birincisində yerləşdirilir".

M. Abbaszadə çıkışında həmçinin "aşağı bal toplayan abituriyentlər ali məktəblərdən xaric olunmalıdır", - deyə bildirib. O söyləyib ki, 150 bal toplayan abituriyentlər bu gün müəyyən ixtisasına yiyələnir: "Lakin onlar həmin ballarla burada yox, xaricdə təhsil alırlar. Təbii ki, bu da xoşagelməz haldır. Zəiflik var".

M. Abbaszadənin sözlərine görə, ele abituriyentlər var ki, 600 baldan çox nəticə göstərib, lakin heç bir yerə ərizə verməyib: "Yəqin ki, onlar xaricə öz tutacaqlar".

Komissiya sədri xatırladı ki, 500-dən çox bal toplayan və müəllimlik peşəsinə seçən abituriyentlərə təqaüd veriləcək: "Biz həmin siyahını Təhsil Nazirliyinə təqdim edəcəyik".

□ Hazırladı: M. MAHRIZLI

Bağlanan liseylərin binası dövlət idarələrinə verilir

Bakı Özəl Türk Liseyinin müəllimi: "İndi gəlmisəm, əməyimizi qoyduğumuz liseyimizin yağmalanmasına baxıram"

Bir müddət əvvəl Azərbaycanda "Nurçu əməliyyatı" zamanı bağlanan "Çağ Öyrətim İslətmələri" MMC-yə aid liseylər boşaldılar. Bu barədə "Yeni Müsavat" a Nərimanov rayonunda yerləşən Bakı Özəl Türk Liseyindən məlumat verilib. Ötən gün baş çəkdiyimiz bu liseyde sinif otaqlarının boşaldığının, avadanlıqların isə daşındığının şahidi oldu.

Mühafizəçi liseye girməyə icazə verməsə də, Atilla Özkök adlı lisey müəllimindən bəzi məlumatları öyrənə bildik. A. Özkökün sözlərinə görə, liseyin bağlanması şagirdlər qədər onlara da təsir edib. "Çağ Öyrətim İslətmələri" MMC-də çalışan bütün müəllim kollektivi ölkə başçısına müraciət ünvanlayıb: "Heç bir ölkədə məktəb qapadılmış. Özü də ölkənin təhsilində qabaqcıl məktəblərdən olan bu liseyleri bağlayaraq minlərlə şagirdi, müəllimi çöldə qoymağın adı bilmirən nedir. 93-cü ilə Azərbaycana gəlmisəm. Mənə bu lisey ailəm qədər əzizdir. İndi gəlmisəm, əməyimizi qoyduğumuz liseyimizin yağmalanmasına baxıram. Əlimdən də bir şey

gəlmir".

Qalib adlı lisey çalışanı isə bildirdi ki, "Çağ Öyrətim İslətmələri" MMC-yə aid bina dövlət idarələrindən birinə veriləcək: "Bizə vaxt veriblər, 20 gün içinde bütün əlavəzimatları binadan çıxarmalıq. Lisey bağlandıq üçün parta, lövhə kimi məktəbə əlavəzimatlarını Bakıda və rayonlarda olan məktəblərə bağışlaşacaq. Keçən dəfə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən nümayəndələr gəlmişdi. Dedilər bina tam boşaldıqdan sonra dövlət idarələrindən birinə veriləcək".

Məlumat üçün qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti təsisçisi olduğu Azerbaycan Beynəlxalq Təhsil Kompleksinin nəzdində fəaliyyət göstərən "Araz Kursları" MMC, onun təsisçisi olduğu digər qurumların və ümumtəhsil məktəblərinin fəaliyyəti dayanırdı. ARDNŞ bunu "ABTM"-de (Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi) yaranmış əlavə xərclərin qarşısının alınması və bu layihənin maliyyə və idarəetmə baxımından mürekkebliyini nəzəre alaraq" atıb.

Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Kompleksinin saytında verilen məlumatə əsasən, ABTK Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti, "Practical Solutions Group" və "Çağ" Öyrətim İslətmələri Şirkətinin təsisçiliyi ilə fealiyyət göstərən ictimai birlikdir. Bir ilin tərkibində 1 gimnaziya, 11 lisey və 1 Beynəlxalq İstedadlar Kompleksi var. ABTM-in təhsil fəaliyyətinin ən yüksək zirvəsində isə Qafqaz Universitetinin durduğunu qurum rəsmən bəyan edir.

□ Fərahim İLQAROĞLU
Fotolar müəllifindir

"İnsanların qulaqları və gözləri başqa mənbələrdən xəbər gözləməkdədir"

Rəşid Hacılı medianın mührəbə sinağını dəyərləndirdi

Son günlər Azərbaycan mediasi mührəbə xəbərləri ilə bağlı ilginc savaşa verir. Bu infor-

masiya mührəbəsində zaman-zaman dezinformasiyalar, qeyri-peskarlıqlar da üzə çıxır. Gənc jurnalistlər tez-tez tonqid edilir, qələm əhl vətən təssübkeşliyi ilə jurnalistika normaları arasında sıxlıq qalır. Bəs əslində necə olmalıdır? Mührəbə jurnalistikasının sırtları, tələbləri nəldər?

Media Hüquq İstututunun direktoru Rəşid Hacılı bildirdi ki, döyüb bölgəsindəki son hadisələrlə bağlı xəbərlərin yayılması vəziyyəti göstərdi. Müsahibimizin sözlərinə görə, sonuc yazılı medianın klassik mediadan daha aktiv və təsirli olduğunu göstərdi: "Adamlar televiziyanın qarşısında oturub, qəzetləri qarşısında açır. Amma qulaqları və gözləri başqa mənbələrdən xəbər gözməkdir. Bir yandan bəi, plüralizm kimi görünse də, əslində peskar medianın təsir imkanlarının zəifləməsi qorxuludur. Xüsusi hərbi əməliyyatlar, sülh kimi ictimai məlumatların yayılmasına əksinə ehtiyac olduğu zamanda bu çox vacibdir. Klassik, peskar media yaradılmış inanın itmesi uzun iller mövcud olmuş vəziyyətin nəticəsidir. Onu təcili aradan qaldırmaq, televiziya və radioların, qəzetlərin və peskar saytların azadlığını dəstəkləmək, onlara olan inamı bərpa etmək lazımdır. Əks halda, biz ümummilli məsələlərdə ictimai rəyə düzgün və vaxtında məlumat vermək və ictimai rəyi bələ məsələlərə sefərbər etmə missiyasını yerinə yetirə bilməyəcəyik".

R.Hacılı bildirdi ki, bu son hadisələrlə bağlı Müdafiə Nazirliyi peskar media ilə yaxından işləməli, onları vaxtında məlumatlandırmalı, onlara hadisə bölgələrindən mümkün operativ məlumat verme imkanı yaratmalıdır: "Onları təlimləndirməlidir, peskarlıqlarının artması qayğısına qalmalıdır. Üçüncüsü isə təbii ki, jurnalistlərin və medianın özünü tənzimləmə, peskar standartlarına hamının əməl etməsinə birgə nəzarət mexanizminin işə salınmasıdır".

□ Sevinc TELMANQIZI

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ümidler indi de Soçi görüşünə bağlanıb. Ancaq əksər analitiklərin, o sırada bir sırə tanınmış rusiyalı ekspertlərin proqnozu belədir ki, Socidən də ciddi nəticə gözləməyə dəyməz. O səbəbə ki, sülh danışqlarında irəliləmək, uğur qazanmaq üçün ilk önce münaqişə tərefləri arasında minimum seviyyədə qarşılıqlı etimad atmosferi hökm sürməlidir. O işə yoxdur, son bir həftə ərzində işgalçı ölkənin diversiya hərəkətləri, hücumları nəticəsində qarşılıqlı nifrat 21 illik atəşkəs dövründə pikkeddə qalxıb. Paralel surtdə görüş ərəfəsində düşmən ölkənin Azərbaycan əleyhinə qarayaxma və təhligat kampaniyası güclənilib.

Bu xüsusda ola bilsin heç Moskvadan da edə biləcəyi bir şey yoxdur, qalmayıb. Hərgah, belə durumun özü Kreml strateji maraqlarına tam cavab verir, çünki Azərbaycanla Ermənistan arasından konfrontasiya vəziyyətinin qalması və davamı ixtilafın həlli ni daha uzaq "qutuya" atır ki, bu da hələlik Rusyanın Güney Qafqaza yönelik neoimperiyal maraqlarına uyğundur.

Eyni zamanda mühərbiyənin başlanması da Moskvaya sərf elemir. Ona görə ki, o haldə Rusiya Azərbaycanla Ermənistan arasında açıq şəkildə seçim eleməli olacaq. Geniş miqyaslı hərbi əməliyyatların başlaması bu iki ölkənin Avrasiya Birliyinə üzvlük perspektivini de həmişəlik dəfn edə bilər. Odur ki, Qarabağ məsələsində Moskvadan "qamçı və kökə" siyasetinin hələ bir müddət, daha daqiqi, Putinin Avrasiya layihələri reallaşanacaq davam edəcəyini təxmin etəmək mümkündür.

Soçi görüşünə gəlince, bu təmas daha çox Rusyanın və ya Putinin özünü reklamı, bir qədər də Qərbi güc nümayişi kimi Kremlə lazımlı ola bilərdi. Ukraynadakı hərbi-siyasi uğursuzluqlar fonunda bu "əzələ nümayişi" indi Moskvaya çox lazımdır. Yeri gəlməkən, Dağlıq Qarabağ probleminin həlli mümkünlüyü indi tez-tez Ukraynadakı proseslərin kontekstində, sağıdan-soldan qiymətləndirməkdədir.

***

Qarabağ məsəlesi o sırada ukraynalı analitiklər tərefindən də analiz edilməkdədir.

Məsələn, politoloq Yuri Romanenko görə, Ermənistan Dağlıq Qarabağı tezliklə itirəcək. Politoloq özünün faceboook səhifəsində müxtəlif faktlara əsaslanaraq rəsmi İrəvanın vəziyyətinin çox çətin olduğunu yazıb: "Ermənistanın mövgələrinin zəifliyi ən əvvəl onun öz qonşuları ilə münasibəti ilə bağlıdır: Türkiyə - düşmən, Azərbaycan - düşmən, Gürçüstən isə Türkiyənin orbitindədir. O, daim burada öz mövgələrini möhkəmləndirir. Yalnız İranla münasibətlər İrəvana yaşamağa imkan verir. Amma Tehran da son günler Qərbi doğru yönəlir və bundan sonra Rusyanın istəklərinə daha az maraq göstərəcək. Rusiya Ermənistanın əsas mütəfiqi və donorudur".

***

Rusyanın tanınmış analitiklərindən olan Stanislav Belkovskinin bu xüsusda fikirləri də yetərince maraqlıdır və işgalçı ölkəye yaxşı bir şey vedələmir.

"Bizim Yol'a ainqələməsində o, Qarabağda yeni müharibənin alovlanması ehtimalı, savaşın kimə sərf etməsi və həmcinin, Prezidentlərin Soçi görüşü barədə mülahizələrini bölüşüb.

Politoloqun qənaətinə, müharibə o qədər də uzaqda deyil: "Barit qoxusu hər gün keçidkə Azərbaycan-Ermənistan məsələsinə ciddi girişib".

***

Rusyanın tanınmış analitiklərindən olan Stanislav Belkovskinin bu xüsusda fikirləri də yetərince maraqlıdır və işgalçı ölkəye yaxşı bir şey vedələmir.

"Barit qoxusu hər gün keçidkə Azərbaycan-Ermənistan məsələsinə ciddi girişib".

Politoloqun qənaətinə, müharibə o qədər də uzaqda deyil: "Barit qoxusu hər gün keçidkə Azərbaycan-Ermənistan məsələsinə ciddi girişib".

Qarabağ

Ermənistani qarənlıq gələcək gözləyir

Bunu indi həm də əcnəbi təhlilçilər deyir; işgalçının itirəcəyi isə təkcə Dağlıq Qarabağla bitməyə bilər; Bakı-Ceyhani, Mingəçevir su anbarını vurmaqla hədələyən erməni generalları, görəsən, Msamor AES-in aqibəti haqda düşünürlərmi?..

Rusiyalı politoloq: "Müharibə elə də uzaqda deyil..."

Politoloqa görə, hazırkı sütuasiyada həm dünya, həm də ölkə ictimaiyyətinin diqqətinin bir müddətlik ola bilə, Ukraynada başqa şəmət yönəldilməsi Kreml başçısı üçün çox vacibdir: "Putin Ukraynanın cənub-şərqində uğur əldə edə bilər, sanksiyalar artır və indi onun daha uğurlu fəaliyyət göstərecəyi bir istiqamət lazımdır. O da ki Ermənistan-Azərbaycanın münaqişəsidir. Bu münaqişənin həlli zamanı Putini heç olmasa, məlki sərnişin teyyarələrini vurmaqdə ittihad etməyə cəklər. Məne də çox maraqlıdır:

qarşısına qoyduğu məqsədə o, nail ola biləcəkmi?"

Azərbaycanın işgal olunmuş torpaqlarının mərhələli qaytarılması variantına münasib bildirən rusiyalı analitik bunun Dağlıq Qarabağ ətrafində işgal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının qaytarılması üçün yaxşı kompromis hesab edir: "Buna nail olsa, bu, Putinin böyük uğuru söyleyi bilər. Putin bilir ki, o haldə dünya birliyi ona ayrı gözəl baxacaq. Hazırda dünya ona yalnız Ukraynada baş verənlərlə bağlı aqressor kimi baxır. Putin bu imicini dəyişmək üçün səy göstərəcək. Yeni Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli Putin üçün "xilas yolu" ola bilər".

Ancaq Belkovskiye görə, heç də hər şey Kreml başçısından asılı deyil: "Unutmaq lazımlı deyil ki, artıq global dünyada Putin bu münaqişənin hellində Rusyanın münasibətləri yaxşılaşan Türkiyənin baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dəstəyinə də umid edir. Bu fikirləri demək üçün kifayət qədər əsas var. Yaddan çıxmayaq ki, Krim hadisələri zamanı yaramadada alovlanıb biləcək Krim tatarlarının üsyənin genişlənməməsinə məhz Ərdoğan kömək etdi".

Politoloğun zənninə, əgər səhəbət konkret rayonların azad edilməsindən gedəcəksə, onda Azərbaycanın da ciddi güzəştlər tələb ediləcək: "Bu güzəştləri isə Putin birbaşa yox, Ərdoğan vasitəsənə reallaşdırıb. Doğrudur, səhəbətin hansı güzəştlərdən getdiyini bu gün

söyləmek olmaz, amma Soçiəde Putin davamlı atəşkəsin bərpasına nail olsa, bunun özü də uğur sayılıcəq. Dediym kimi, Ukrayna böhranının vurdugu ziyanlar fonunda istənilen irəliliyi mətbuat tərifindən neheng uğur kimi qiymətləndiriləcək. Təkrar edirəm, Putin üçün indi köhnəliş hansısa konfliktin fənnda sülhmeramlı əba geyinib diqqəti Ukraynadakı uğursuzluqlardan yayındırmaq çox vacibdir. Bu məqsədə Soçi görüşündə minimum plan davamlı atəşkəse nail olmaq və tərefləri kompromisə hazırlamaq çağırmaqdır. Əgər Putin böyük müharibənin qarşısını alan sülhmeramlı kimi qələmə verilsə, onda Qərblə qlobal problemlərin həlli ni sonraya da saxlamaq olar. Qarabağ məsələsində xırda da olsa, irəliliyişə nail olmaqla Putin: a) özünün sülhperver olduğunu, b) Qərblə loyal münasibətlərinə bərpasına hazır olduğunu göstərmək istəyir. Bəs Bakı və İrəvan buna gedəcəklərmi? Əsl sual elə budur".

***

Lakin bu yerde politoloqla razılaşmaq çətindir. Ona görə ki, Ermənistan çoxdan Rusiyadan asılıdır və məsələdə müstəqil söz sahibi deyil. Bu gün münaqişədə faktiki, iki təref var - Azərbaycan və Rusiya. O üzdən Putin gerçəkden də məsələdə irəliliyi olmasını, dünyadakı imicinin yaşışmasını isteməkdə semimirdir, o zaman onun müharibəsiz-filansız, işgalçı ölkəyə sadəcə, göz ağartması yetər.

Savaş səngiyəndən sonra

Mahal İSMAYILOĞLU
 mahal157@mail.ru

BU ziddiyyetlərlə dolu olan dünyanın hər yerində, hər ölkəsində toplar susandan, gülə səsləri kəsiləndən sonra ikinci cəbhədə informasiya savaşına başlayır... Cox vaxt informasiya üstünlüyünə nail olmaq istəyi, arxada qalan döyüşdə həlak olanları, ağrı-acıcları unutdur. Əslində daha çox yadda qalan da münaqişədə olan tərəflərin bir-biri üzərində informasiya üstünlüyü qazanmaq niyyəti olur. Ölkədəki duruma baxanda belə üstünlüyü ayırd etmək çətin olur, amma xarici mətbuatda yazılılanlar, deyilənlər güzgü kimi baş verənlərin üzünə tutulur...

1994-cü ilin yazından - ateşkəs imzalanandan bəri ən ciddi, savaş havasına kökləndik. Bəlli oldu ki, insanlar "bu il münaqişənin sülh yolu ilə həllini" vəd edənlərdən fərqli olaraq, yeganə doğru yolun savaş olduğuna inanırlar. Sən demə, 20 ildən bəri tekrarlanan vədlər heç kimin qəlbində yaşıtdığı torpaq nisgili ilə üst-üstə düşmürmüş...

Düşmən üzərində tam və qəti qələbədən danışmaq hələ tezdir. Ordu döyüş meydanında sinandığı kimi, biz də bir növ psixoloji imtahanı çəkildik. Əyər-əskiklər dərhal gözə çarptı. İndi bildik ki, güclü ordu qədər gərəkli olan bir silahımız yoxdur, ya da arzu olunan qədər deyil. Bu informasiya savaşıdır. Bir az da geniş anlamda təbliğatdır...

Nədənse dövlət rəsmiləri bu yanlışlı heyret doğuran bir bəhənə ilə unutdurmaq istədilər - sən demə, yaşanan informasiya xaosunun ən birinci səbəbi deqiq, doğru məlumatları toplamaq üçün vaxt qıtlığı olub. İnfomasiya texnologiyalarının bu qədər inkişaf etdiyi bir zamanda belə bəhənə inandırıcı görünmür. Əksinə, məhz bundan sonra səbəblər daha çılpaq şəkildə üzə çıxır...

İqtidarın əlindeki tv-lərin programını savaş xəberləri pozdu. Bütün günü acların qarnını toxların xoşladığı yeməkləri bisməmkələ doyduran, şou əhlinin həyatını örnəyə çevirən telekanallar çəşqinliq yaşadılar.

İqtidar qəzetləri, rəsmi mətbuat isə sadəcə olaraq, susmaq yolunu seçdilər. İllerdən bəri dövlət başçısının rəsmi görüşlərindən stenoqram çap etməyə köklənən qəzetlər belə məqamda nə edəcəklərini bilmirdilər. Hakimiyətin əsas informasiya agentliyi isə artıq çoxdan ən ləng informasiya yayan qurum kimi ixtisaslaşdı...

Yalnız iki-üç gündən sonra ölkə rəhbərliyi ilə bağlı gecikmiş təriflər sıralandı. Elə təsəvvür yaratmaq isteyirdilər ki, döyüşən bu torpağın keşiyini çəkən əsgər yox, hakimiyət elitasıdır. Qınamaq da olmur, bu KİV-lər illərdən bəri bu havaya kökləniblər, hakimiyəti tərifləməyi xalqa xidmət kimi seiblər.

Bizim istəyimizdən asılı olmayaraq dünyada obyektiv, operativ informasiya məkanını azad, müstəqil mətbuat formalaşdırır. Hakimiyətlər isə müstəqil mətbuatla işbirliyi qurmağa borclu olurlar. Məhz hakimiyətlərdən asılı olmayan informasiya mənbələri daha etibarlı və doğru sayılır...

Təəssüflər olsun ki, bizim ölkədə azad mətbuatın fəaliyyəti o qədər o qədər basqları meruz qalıb ki, onlar da haçox ayaqda qalmaq, öz mövcudluğunu təmin etmək sahəsinə qoşulublar. Amma bütün bunlara baxmayaraq bu sınaq dolu günlərdə də elə həmin mətbuat xalqın xidmətində durdu. Onlar bütün nöqsanları ilə birlikdə cəmiyyətin inandığı informasiya mənbələri oldular. Nəzərəalsaq ki, dövlətdən informasiya təminatı görməyən bir-iki qəzet, elə o qədər də xəbər portalları elə xaricdən də Azərbaycanda baş verənlərə istinad mənbəyi oldu, dövlət qurumlarının mətbuatla bağlı fəaliyyətinin yaritmaz olduğu təsdiqini tapaçاق...

Qınamaq da olmur, əslində avtoritar rejim bundan artıq heç neyə qadir deyil. Amma heç olmasa, azad mətbuat qarşısında qağalar çəpəri çəkməsinler... Dünya bizimlə yox, biz dünya ilə hesablaşmağa məcburuz... Bizim savaş əzmimiz ne qədər yüksək olsa da, dünyada səsimizin eşidilməyi də gərəklidir. Özü də belə təbliğat sinxron şəkildə həm daxile, həm də dişarıya yönlənməlidir...

İndi Rusyanın az qala bütün dünya tərəfindən hədəfə alındığı bir məqamda tamam fərqli informasiya məkanı formalaşdırılğıq. Kime sirdir ki, Dağlıq Qarabağ faciəsini bizim taleyimizə biçən məhz Rusiya olub. İndi Rusyanın özü sıxiştilər yaşayır. Bu da bir fürsətdir...

Hələ gec deyil, bizim ardıcıl informasiya hücumu qurmaq üçün kifayət qədər resurslarımız var.

Azerbaycan ermənilərin Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasına hücumundan qorxur. Axar.az xəber verir ki, bu barədə Ermənistən müdafiə naziri Seyran Ohanyan Ermənistən hökumətinin icası zamanı bildirib.

İclas zamanı Ermənistən fövqələde hallar naziri Armen Arıçyan da çıxışında bildirib ki, Azərbaycan FHN qüvvələrini sərhədəni zonalara hərbi xidmət çağırmaq isteyir.

Arıçyan qeyd edib ki, Müdafiə Nazirliyi onlara telim üçün ərazi versə, Ermənistən FHN-in 4 min nəfərlik məlki müdafiəsi silahsız da xidmət edə bilər. Ermənistən baş naziri Ovik Abramyan isə bildirib ki, bu məsələ müzakirə olunmalıdır. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi Ermənistən müdafiə naziri Seyran Ohanyanın Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasına qarşı diversiya töredilməsi barədə səslenirdiyi fikrə cavab verib.

Müdafıə Nazirliyindən axar.az-a verilən məlumatda qeyd olunur ki, belə bir hadisə baş verarsa, Silahlı Qüvvələrin cavabı dərhal və layiqli olacaq:

"Ermənistən Respublikasının müdafiə naziri Seyran Ohanyanın Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasına qarşı diversiya töredilməsi barədə səslenirdiyi fikrə cavab olaraq bildirik ki, əgər belə bir hadisə baş verarsa, Silahlı Qüvvələrimizin cavabı dərhal və layiqli olacaqdır.

Silahlı Qüvvələrimiz işğal olunmuş rayonlarında və Ermənistən Respublikasının ərazisində yerləşən düşmənin bütün hərbi obyektlərinə zərər endirmək imkanlarına malikdir.

Ermənistən tərəfindən Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasına qarşı hər hansı təxribat cəhdleri baş verarsa, erməni xalqı bilməlidir ki, bunun cavabı onlar üçün daha acınacaqlı olacaqdır. Müdafiə Nazirliyi bəyan edir ki, Ermənistən Respublikası istiqamətində tuşlanmış rakətlərimiz düşmən əlkənin paytaxtı İrəvan şəhərini belə yerlə yeksan etmək əmrini icra etməye hazırlır.

Əslinde bu, erməni rəsmilərinin Mingəçevir SES-ə bağlı ilk belə təhdidi deyil. Bundan qabaq da Azərbaycanı SES-i partlatmaqla hədəleyiblər. Mühəndis-geoloq Vaqif Behbudoğlu isə

Ermenistan Mingəçevir SES-i partlatmaqla hədəledi və,,, cavabını aldı

Müdafıə Nazirliyi Ohanyanın təhdidlərinə münasibət bildirdi, stansiyaya terror olsa 26 rayonumuz su altında qala bilər; Üzeyir Cəfərov: "Mühafizə gücləndirilib, bu mümkün deyil, qarşısı alınacaq"

Ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov SES-in vurulmasını nəzəri cəhdən mümkün sayırlar, praktiki baxımdan isə yox. Onun sözlərinə görə, bu strateji əhəmiyyətli obyekti etibarlı mühafizəsi teşkil olunub, müsər teblətlərə uyğun qurğularla əvəzlənilər:

"Ohanyan unudur ki, bu istiqamətdə mübüüm addımlar atılıb. Ölə bağıçı da o zaman bu barədə təpsirinqələr vermişdi. Hətta ermənilər raket zərbələri endirsə belə, bizdə güclü raketlər var ki, su elektrik stansiyasına çatmamış qarşısı alınacaq. Hava hücumundan müdafiə 24 saat ərzində həyata keçirilir, müxtəlif trayektoriyalardan izlənilir. O mənada erməni nazirin bəyanatı nəzəri cəhdən mümkün kündür, praktiki isə esla".

V.Behbudoğlunun sözlərinə görə, Mingəçevir SES-də 5 milyard kub metr su var ki, bu da 16,5 kub kilometr deməkdir:

"Bu hadisə baş versə, suyun hündürlüyü 9 metr qalxaçaq. Bu halda əlkənin Merkezi Aran bölgələri su altında qalacaq. Goran, Kürdəmir, Yevlax, Ağdaş, Şirvan, Neftçala ta Bilesuvarda qədər gəlib çıxacaq. Bu bölgələr Xəzər dənizi səviyyəsindən az fərqlənir. Ermənilər bu addımı atacaqsa, bunu Rusiya etdirəcək".

oydur. Çünkü real olaraq heç bir problem yoxdur".

Departament rəhbəri problem yaşayış ki ailənin ödəniş məbləği barədə də məlumat verdi: "Oğlu ilə əvvəl İstanbulda 3 gün, Kuşadasında isə 1 həftə istirahət edəcək Axundovagil texminən 3000 manat ödəyiblər. 5 nəfərdən ibarət digər ailə isə 4500 manat ödəyib. Həmin şəxslər artıq yerləşdirilib".

Biz şirkətde olarkən bir vətəndaş gələrək, səs-küyle təcili şəkildə turpaketini tələb etdi. Şirkəti firldaqçılıqda ittihad edən şəxsin səfəri avqust 19-da olduğu üçün idindi turpaketin ona verilə bilməyəcəyini söylədi. Şirkət sözçüsünün dediyinə görə, 1 həftədən tez müddətde müştəriyə sənədləri təqdim edə bilmirlər.

Sonda bildirək ki, "Yeni Müsavat'a verilən informasiyaya görə də artıq "NasTUR" şirkəti 2 ailəni qarşılayaraq hoteldə yerləşdirib. Digər müştərilər də yerləşdirilməsi üçün tədbirlər görülecek.

Belə hallarda Azərbaycan qanunlarına görə, bu məsələdə vətəndaşlar qarşısında məsəliyəti turpaketini təmin edən şirkətlər daşıyır. İndiki halda "Elit Travel" şirkəti məsuliyyət sahibidir. Vətəndaşlar onunla portnyor çələşan "Nas TUR" şirkətinin adını belə problem yaranandan sonra eşidiblər. Qanuna görə belə şirkətlərin gözlənilməz maddi problemlərin çözümü üçün bank təminatları olmalıdır. "Elit Travel"dən isə bildirdilər ki, bu təminatları yoxdur.

Feridə ABDİYEVƏ Fotolar müəllifindir

"Elit Travel" də nə baş verir?

Turizm şirkətinin əməkdaşı problemlərin çözüldüyünü deyir, onlardan turpaket alan vətəndaşlar isə narahatdır

Bakıda fəaliyyət göstərən "Elit Travel" turizm agentliyi ilə onun müştəriləri arasında qalmaqla səngimir. Bügünlərdə "Yeni Müsavat" a açıqlama verən Bakı şəhər sakini İradə Axundova sözügedən turizm agentliyindən Türkiyəyə səyahət paketi aldı, lakin aldadıldılarını bildirmişdi: "Oğlumla 2 gün İstanbulu gözəcək, sonra isə İzmir Kuşadasında otellərdən birində 1 həftə dincələcəkdir. Avqust 6-da İstanbul uduq. Aym 7-də şəhər tezədən "Elit Travel"dən bizi zəng edib dedilər ki, Türkiyədəki partnory şirkət iflas edib, bizim ödədiyimiz məbləğ hotelin hesabına keçməyib, əgər hoteldə qalmaq istəyirikse yenidən pul ödəməliyik, ya da bron ləğv olunacaq. Bir il işləyib 1 həftə tətil üçün pul yiğmişdik. Bizim eləvə pulumuz yoxdur. Çıxılmaz veziyətdə qalmışq".

Problemi araşdırmaq üçün "Elit Travel" in ofisine getdik.

Agentliyin departament direktoru Fərid Hüseynov bizi qarşılıqaraq bildirdi ki, hazırda heç bir problem yoxdur. İlk növbədə şirkət barədə informasiya verən F.Hüseynov bunları dedi: "Bizim şirkət 11 ildir fəaliyyət göstərir. Hazırda iki ofisimiz var. Biz beynəlxalq təşkilatların

da üzvüyük. Hansı ki, bu bizim etibarımızı artırır. Sirkətimizin 10-dan çox işçisi var. İster yerli, ister beynəlxalq turlar təşkil edirik. Hər yere, her istiqamətə insan göndərə bilirik".

Əvvəller də belə bir durumla üzləşib-üzləşmediklərini xəbər alıqdə F.Hüseynov bildirdi ki, belə bir hal əvvəl də yaşaib. Bu danılmazdır və dünyadan bö-

Cəbhədə 15 şəhid verdiyimiz bir vaxtda daha bir dəhşətli xəber Azərbaycan içtimaiyyətini sarsıdı. Avqustun 6-də iki ailənin 5 azyaşlı uşağı Şüvəlan cimərliyində, "Mayak" adlanan ərazinin qeyri-cimərlik sahəsində suda boğularaq dünyasını dəyişdi. Azyaşlılardan, 10 yaşı Kəmalə, 9 yaşı Elgün və 6 yaşı Fariz Əliyevlər ailəsinin, 14 yaşı Aydan və 13 yaşı Hüseyn isə Fərziyevlər ailəsinin övladlarıdır.

Ölen uşaqlardan üçünün cəsidi dərhal tapılısa da, qalan ikisinin axtarışı bir sutkadan artıq çəkib. Avqustun 7-də Kəmalə Əliyevanın, bir gün sonra isə Fariz Əliyevin cəsidi tapılıb, uşaqlar Mir Möhsün ağa ziarrətgahının yaxınlığında qəbiristanlıqdə dəfn olunub.

Dəhşətli faciə yaşanan bu ailənin dərdinə şərık olaraq müsavat.com - un əməkdaşı onlarin evinə baş çəkib.

Eyni taleyi yaşayan iki qonşu

... Şüvəlan qəsəbəsində eyni məhəllədə iki qonşunun evində yas çadırı qurulub. Dünəyinə dəyişen 5 azyaşlı körpənin 3 mərasimi keçirilir. Hadisəni eşidib-bilən hər kəs bu ailələrə dəstək olmağa gəlib. Hər iki evdən gələn ağlaşma, ah-nale səslerini sözə ifadə etmək mümkün deyil. Hər kəs hadisənin dəhşətindən danışır, valideynlərin halına göz yaşı tökü...

Zərərçəkənlərin dediyinə görə, həmin gün uşaqlar dənizə xəbərsiz gediblər. Şahidlər uşaqların bir anda dalğaların arasında yox olduğunu deyirlər. Həmin an sahildə 5-dən çox adam olsa da, güclü dalğa səbəbindən heç kim suya baş vurra bilməyib.

Hər iki qonşu uşaqlarının evdə olmadığını hiss etdikdən sonra onları axtarmağa başlayıb. Eşitdikləri xəber isə onların dünyasını alt-üst edib. Valideynlər xəber tutanda artıq gecmiş...

Qohumlarının sözlərinə görə, Fərziyevlər ailəsinin xanımı hadisədən şok keçirib. Ancaq indi vəziyyəti nisbətən normaldir.

Batan üç uşağıın anası İlahə Əliyeva övladlarının ilk dəfə ondan xəbərsiz dənizə getdiyi deyir: "Heç vaxt məndən xəbərsiz getməzdi. Başım işə qarışmışdı. Bir də gördüm ki, uşaqlar yoxdur. Qonşuya getdim, qardaşma zəng elədim, heç kimde təpa bilmədim. Sonra eşitmə ki, dənizdə uşaq batıb. Paltarlarını görməsəydim inanmadım ki, mənim uşaqlarımdır. Heç olmasa biri sağ qalayıdı, dərdimi onunla ovudardım".

Uşaqların atası Qafil Əliyev hadisə vaxtı işdə olduğunu və xəbəri telefonda aldığı deyir: "Yoldaşım mənə zəng elədi ki, uşaqlar dənizdə boğulub. Mən evə çatanda artıq gec idi. Uşaqlardan ikisinin cəsədini çox çətinlikle tapıdilar".

Qeyd edək ki, avqustun 8-də səhər saatlarında sahildən 6 km məsafədə cəsidi tapılan ailənin sonbeşi Fariz bu il birinci sinfə gedəcəkdi. Onun iki ay öncəden aldığı məktəbli forması indi ondan anasına qalan son yadigarıdır.

Övlad acısı yaşayan Qafil Əliyevin Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən bu evə bir il

laşa qurban olum, ne etmək olar. Övlad da onun verdiyi nəmətdir. Verəndə sevinirik, alanında kədərlənirik".

Qafil Əliyev bu il məktəbə gedəcək oğlunun çox böyük həvəslə hazırlanlığını, arzularının yarımcıq qaldığını deyir.

İki gündə 6 nəfərin məzarı olan cimərlik

Hər iki ailəyə başsağlığı vərib hadisənin baş verdiyi əraziyə yollanıq. Şüvələnda "Mayak" adlanan bu ərazi qeyri-cimərlik sahəsidir. Ancaq ətrafdakı cimərliklərə giriş pullu ol-

Dənizə xəbərsiz gedən 5 uşaqın dramı...

Əməkdaşımız cimərlikdə boğulan azyaşlıların yas mərasimindən yazır...

xınlarını narahat edir. Qohumların sözlərinə, ötən gün bir neçə dəfə Qafil Əliyevin vəziyyəti pislisib, onu çətinliklə ayıldılardı. Ailənin yenidən özünü bərpə etməsi üçün psixoloji dəstəyə ehtiyac var.

Əliyevlər ailəsinin yarımcıq qalan arzuları

Qafil Əliyev Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən bu evə bir il

duğundan bu qəsəbənin sakini ləri qadağan olunmuş ərazidə dincelməye üstünlük verirlər. Sakinlərin sözlərinə görə, bu ərazidə külek güclü olduğundan suya baş vurmaq ölümə bərabərdir. Sakinlər deyir ki, bütün bu hadisələrin baş verməsinə rəğmən yənə də burada cımməye cəhd edənlər var. Ötən gün 15 nəfər polis əməkdaşları cimərliyə gələrək insanları qadağan olunmuş ərazidən uzaqlaşdırıb.

Biz hadisə yerində olduğumuz zaman Fövqələdə Hallar Nazirliyinin Dövlət Sulardan Xilasetmə Xidmətinin əməkdaşları təhlükəsizlik tədbirlərini davam etdirirdilər. Xilasetmə və Dalğıcı işləri üzrə şöbə müdürü Elsever Həsənov uşaqların axtarışını davam etdirən zaman daha 4 nəfərin boğulma təhlükəsi ilə üzləşdiyini bildirdi. Onlardan üçü xilas edilsə də, bir nəfəri - 24 yaşı gənci xilas etmək mümkün olmayıb. Onun cəsidi de dünən səhər saatlarında çox böyük çətinliklə tapılıb. Şöbə müdürünin sözlərinə görə, son iki gündə 8 nəfər boğulmaqla xilas olunub: "Bu barədə defələrlə xəbərdarlıq olunub. Ancaq yənə de insanlar qeyri-cimərlik ərazilərində cimərlikdə davam edirlər. Neticədə bu cür faciələr baş verir".

Elsever Həsənov xüsusiən valideynlərdən azyaşlı uşaqları cimərliyə gətirərkən diqqəti olmağı xahiş edib.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar müəllifindir

Müsəlmanın çəkiləsi dərdi

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Və ya İmam Rəbbanının 400 il əvvəlki sözü haqda bəzi qeydlər

Yaxın Şərəq və ya daha geniş mənada müsəlman dünyasının yenidən bölüşdürülməsi prosesi gedir. Bu oyunda yenə də "oyunçular" yerli xalqlardır. Liviyadan tutmuş Çinə qədər müsəlman ölkələrində müharibələr, qandavaları, məzhəb savaşları, milli münaqişələr davam edir. Müsəlman aləmi isə olanları yalnız seyr edə bilir, artıq reaksiya vermək üçün reflekslər də tükənib.

Bu yazını başlayanda bir əhvalat yada düşdü. Deyilənə görə, bir nəfər İmam Rəbbani həzərlərinə yaxınlaşaraq "Ümməti Məhəmmədin (s.ə.s) xilası üçün dua edin" deyib. İmam Rəbbani isə "siz mənə ümməti Məhəmmədi (s.ə.s) göstərin, mən ona xilas olduğunu xəbər verim" deyib.

Bilməyənlərin nəzərinə: İmam Rəbbani 16-ci əsrin sonları, 17-ci əsrin əvvəllerində yaşayıb. Bu məşhur dialoq (yeri gəlmışken, ötən illərdə bu dialoqun müxtəlif variantları olub) müsəlmanların durumundan narahat olan bir müsəlmanla böyük İslam alimi arasında baş verib.

Göründüyü kimi, mövzu xeyli dərəcədə indi də aktualdır. Aradan təxminən 400 il keçib. Ancaq İslam dünyası yenə bələlər girdabındadır, müharibələr, din adına qətlər, yoxsulluq, səfalət və sair. Dəyişən heç nə yoxdur.

Atlantik okeanından Altaylara qədər böyük və zəngin coğrafiyanın işgal edilərək istismar edilməsi prosesini yaşayırıq. Bir neçə gün əvvəl Yaxın Şərqi də İsləm adına savaşan silahlı qrupların, konkret olaraq İŞİD-in arxasındaki güçlər və maraqlar haqda yazı yayıldı. Orada xarici güçlərdən bəhs olunur, iddia edilirdi ki, bu tip qruplaşmaların arxasında qlobal güçlərin dəstəyi dayanır.

Haqlı iddialardır, ortada təkzib olunmaz faktlar, sənədlər də var. Hətta bunu belə də qəbul edirik: Qərb imperializmi Yaxın Şərqi yenidən bölüşdürmək, sərvətləri ni, strateji nöqtələrində nəzarəti əlində saxlamaq üçün planlar qurur, sonra isə bunu həyata keçirir. Razılaşırıq, başqa əlavicimiz da yoxdur.

Amma bəs "cəbhənin" bu tərəfi? Bəs necə olur ki, bir Allaha, bir Qurana, bir Peygəmbəre iman gətirən müsəlmanlar öz aralarında anlaşa bilmirlər? Yenə də Allah adına bir-birilərini öldürür, qanına qəltən edir, sərvətləri ni ələ keçirir, "kafir" adı qoyub qadını-qızını əsir götürür və sair?! Doğrudanmı, hər şey İslam bayrağı altında edilir? Axi müsəlmanların hamisini iman gətirdiyi, müqəddəs saydığı Quran başqa şey deyir.

Quranın bu ayesini bütün müsəlmanlar bilir və həzər zaman əsas şurə kimi istifadə edir: "Hamiliqlə Allahan ipinə (dininə, Qurana) möhkəm sarılıv və (firqələrə bölnüb bir-birinəndən) ayrılmayı! Allahın sizə verdiyi nemətini xatırlayın ki, siz bir-birinəzə düşmən ikən. O sizin qəblələrinizi (İslam ilə) birləşdirdi və Onun neməti sayəsində bir-birinizlə qardaş oldunuz. Siz oddan olan bir uçurumun kənarında ikən O siz oradan xilas etdi. Allah Öz ayələrini sizin üçün bu şəkildə aydınlaşdırır ki, haqq yola yönəlmış olasınız! ("Ali İmran", 103-cü ayə).

Yene də İmam Rəbbaniyə qayıtmalı olduq. Bu gün yuxarıda qeyd olunan Quran ayesinə uyğun olan bir müsəlman cəmiyyəti tapmaq mümkündürmü? Cavab mənfidir. Səbəblər çox ola bilər (hər zaman belə olur), amma ortada acı nəticə var. Müsəlmanlar onları birleşdirməli, ən azı dinc yanaşı yaşamağa səbəb olacaq şeylərdən bir-birilərinə qarşı silah olaraq istifadə edirlər.

Rəbbani doğru deyirdi, bəlkə əvvəlcə Məhəmməd (s.ə.s) ümmətini tapmaq lazımdır?

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi

Biz siz Ucraynanın, Belarusun, Rusyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərcələri üzrə əyani, qiyabi və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

- < Kiev Dövlət Texniki Universiteti
  - < Komputer mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
  - < Kremençuk Dövlət Universiteti
  - < Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
  - < Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
  - < Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
  - < Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
  - < Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
  - < Minsk Dövlət Universiteti
  - < Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
  - < Qrodno Dövlət Universiteti
  - < Hüquq. İqtisadiyyat. Pedoqoqika. Tərcüməçilik
  - < Volqograd Dövlət Aqrar Universiteti
  - < Agronom. Yerləşmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.
  - Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilcilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansınız var!
- Ünvan: Bakı ş. Məmmədzadə k. 13A «Nərimanov» m-su
Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
(012)4379980

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla **MÜALİCƏSİ**

Almanıyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparati ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözəlmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Elan

Bakının Türkan qəsəbəsində dənizdən 600-700 metr aralı, sahəsi 20 sot olan bağ satılır. Bağın ordəri, 82 metr dərinlikdən çıxan şirin suyu, hasar və darvazası, meyvə agacları, 1 otaq və mətbəxdən ibarət kiçik tikilisi var. Qaz və telefon xətti yaxınlıqdan keçir. Qiyməti razılaşma yolu ilə.

Əlaqə tel: 070-611-64-15

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çekən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıcı şans!!!

Əger Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmşəlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddədən və tam müálicesini d-r Vaiz Səmədov apara biler:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erekxiyannın azalması tam impontensiyedək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzida düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vezilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sizilti, küt və ya keşkin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilmesi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələri)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq boruların kecməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçlarmın bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

"Tolkuçka"da müharibə söhbəti...

Ticarət məkanlarında ən çox müzakirə olunan mövzu cəbhədəki vəziyyətdir

Bu günlərdə ölkədə demək olar ki, hər yerdə əsasən bir mövzu müzakirə edilir - müharibə. İndi bu mövzu böyük dənə tutmuş balacaya qədər hər kəsi maraqlandırır. Bütün insanların cəbhədə baş verən son olaylarla bağlı nə düşündüklərini, nələri müzakirə etdiklərini öyrənmək üçün paytaxtda fəaliyyət göstərən "Razin Tolkuçka" kimi tanınan Bakıxanov Ticaret Mərkəzində yoldaşı "Tolkuçka"da saticidən tutmuş aliciya kimi hər kəsin müzakirə etdiyi mövzu müharibənin olub-olmayacağı iddi.

Alici gözələn iki saticının bu mövzudakı müzakirələrinə quşlaq müraciəti olduq. Saticılardan biri Ermənistanda səfərberlik elan olunduğunu deyirdi: "Deyirlər Ermənistan artıq səfərberlik elan edib. Köhnə döyüşçülərini yığdır. Bütün səfərberliklər də yığacaqlar. Ruslar olmasa torpaqlarımızı bir saatda ala bilərik. Kimdir axı o ermənilər?"

Söhbətə müdaxilə edən digər səfərçi isə "siz nə danışırsınız, bəş-bəş şayılərə inanmayın" dedi: "Sən sehv eşitmisin. Hərbi səfərberliyi bizimkilər edəcək, ermənilər yox. Köhnə döyüşçülər də yığacaqlar. Ruslar olmasa torpaqlarımızı bir saatda ala bilərik. Kimdir axı o ermənilər?"

Bir az irəlide isə bu mövzuda səfərçi və alici müzakirə aparırdı. Bu söhbətədə səfərçi da, alici da eyni fikirə iddi. Səfərçi Əşref Quliyevin dedikləri: "Olan əsgerlərə olduğunu deyir: "Vallah bizimki yaşamaq deyil. Torpaq həsreti çəkir. Mühərabə eləsinlər, bu dəqiqə gedərəm. Rusun ağızını yummağa nə var ki? Nefəti versinlər, çəkilib dursun kənarə. Sonra bizi öz isimizi görək, ermənilər məhv edək".

□ **Günel MANAFI**
Fotoşalar müəllifindən

Əyləncəli, sürətli, asan!

*Klassik metodlardan fərqli olaraq,
Siz passiv deyil, aktiv dinləyicinizsiniz!*

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərəcən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri aşkarlamakla deyil onları istifadə etmək vəyrəknəmə!
- ✓ Danışaraq sərhədli grammatika bilsəti olda etmək!
- ✓ Ətraf tələffüz və gəvənlər danışmaq!
- ✓ Real ingiliscə səhəhdər

BONUS english EXPLOSION
dərəcəri kursumuzun tərtibatçıları
Bakı şəhəri, Bütün Sardarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrostansiyası, İran səfirliliyinin yan)

Yol qırğını davam edir

Ötən gün respublikanın avtomobil yollarında 8 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Bu barədə telegraf.com-a Respublikası Baş Dövlət Yol Polisi idarəesindən məlumat verilib. Məlumatə görə, baş verən yol qəzaları nöticəsində 10 nəfər ölüb, 14 nəfər yaralanıb. Ən ağır yol qozası Sabirabad rayonunda baş verib.

Sabirabad rayonu Qaragüney kəndinin ərazisində Saatlı rayon sakini Oqtay Əkbərovun idarə etdiyi "VAZ-21144" və Bakı şəhər sakini Xalıqverdi Allahverdiyevin idarə etdiyi "Toyota Prado" markalı avtomobillər toqquşub. O.Abbasov və X.Allahverdiyevin sənəsini, Bakı şəhər sakini Zakir Surxayov ölüblər. Cəlilabad rayonunda baş verən qəzada 1 nəfər ölüb, 1 nəfər yaralanıb. Saatlı və Qəbələ rayonunda da ölümle nəticələnən qəzalar baş verib.

Ana və iki övladını avtomobil vurdur

Səmkir rayonunda ağır yol nəqliyyat hadisəsi baş verib. Bu barədə telegraf.com-a Respublikası Baş Dövlət Yol Polisi idarəesindən məlumat verilib. Məlumatə görə, hadisə Şəmkir rayonunun Düyərli kəndinin ərazisində qeydə alımb. Göygöl rayon sakini Səbhi İsgəndərov idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobil yolu keçən Zəyən-Curdaxan kənd sakinleri Dinara Bayramovani, onun azyaşlı oğlu Fəqani və azyaşlı qızı Gültaci vurub. Uşaqlar hadisə yerində ölüb, Dinarə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Azərbaycan vətəndaşı Rusiyada qətlə yetirilib

Rusiyada daha bir azərbaycanlı qətlə yetirilib. APA-nın Aran bürosunun xəbərinə görə, qətlə yetirilən şəxs Zərdab rayonunun Pervanlı kənd sakini, 34 yaşlı Əhədov Asım Rasim oğludur. Hadisə avqustun 5-də Vologda şəhərində baş verib. Əhədov Asım Rasim oğlu və onun əmisi oğlu Şükür Əhədov başaqlanaraq xəstəxanaya yerləşdirilib. A. Əhədov ürək nəhiyəsindən aldığı ağır xəsarətlərdən dünyasını dəyişib. Mərhumun cənəzəsi doğulduğu rayona gətirilib və Pervanlı kənd qəbiristanlığında dəfn olunub.

Məlumatə görə, Ş. Əhədov hazırda xəstəxanadadır, vəziyyəti ağır olaraq qalır. Kənd sakinlərinin dediyinə görə, 1 qız atası olan A. Əhədov 1 il 8 ay imiş ki, qazanc dəlinca Rusiyaya gedibmiş.

Hadisənin hansı şəraitdə baş verdiyi, kim tərəfindən tərəddüdü hələlik məlum deyil.

Rus kəşfiyyatçısı Azərbaycan sərhədində saxlanıldı

Rusiya Baş kəşfiyyat idarəsinin mayor rütbəli əməkdaşı olduğu deyilən Mübariz Mursalov iyul ayının 29-dan 30-na keçən gecə Rusiyadan Azərbaycana keçmək istəyib. Lakin o, Azərbaycan sərhədçiləri tərəfindən saxlanılıb və geri qaytarılıb. Mənbə saxlanılan şəxslə sərhədçilərinin nəzakətə davrandığını, Azərbaycana girişinə qadağa qoymuş xəbərdarlığı edildikdən sonra geri qaytarıldığı bildirib.

Məlumatə görə, M. Mursalov Rusiya Baş Kəşfiyyat idarəsinin kapitanı olub, daha çox hərbi jurnalist kimi fealiyyət göstərib. Bu yaxınlarda mayor rütbəsi aldığı deyilir. O, iki ay önce özünü Dağıstanın Azərbaycandakı nümayəndəliyinin qeyri-resmi rehbəri olaraq təqdim edirdi. Dağıstanda Azərbaycan əsilli Qurbanovlar ailəsinə qarşı əsas kampaniya aparınlar dan biri olaraq göstərilir.

ÜSAVAT

Son səhifə

N 199 (5908) 9 avqust 2014

Fil maşının üstündə oturur

Simali Afrikanın Pilasburg parkında gəzen bir fil yol kənarında dayanmış maşının üzərində oturaraq hərkəsi şoka salıb. Qısa müddət maşının ətrafında gəzen fil əvvəlcə avtomobilin şüşələrini sindirdib, tekərlərini partladıb. Yanlış zamanda, yanlış yerdə saxlanılan maşının içindəkilər çətinliklə də olsa bayırda çıxa biliblər. Hadisə zamanı filin yaxınlığında olan zoopark işçilərindən biri filin şəkillərini çekib. Sosial şəbəkədə yayılmış şəkil minlərlə insan tərəfindən bəyənilib.

Sərxoş müəllim cilpaq tapıldı

Amerikanın Oklahoma ştatında qəribə hadisə baş verib. Lori Ann Hill adlı qadın bir neçə gün əvvəl təyinatla Voquer bölgəsindəki məktəblərdən birinə müəllim kimi göndərilib. 49 yaşlı qadın məktəbdə işə başladığı ilk gün həddindən çox spirtli içki içərək məktəbə gedib. Lori məktəblərdəki siniflərin birində yarıçıraq halda mahni oxuyub, rəqs edərkən tapılıb. Yenice işə qəbul edilmiş qadını ilk gəldiyi gün məktəbdəki müəllimlərin və şagirdlərin qarşısında pis vəziyyətdə qalıb. Diger müəllimlər Lorini müdürin otağına apararaq aynını geyindiriblər. Hadisə yerinə gələn polislər çağırılıb. Polisler Lorini nəzarətə götürüb. Məktəbdə içki içən və nalayıq hərəkətlər edən qadın xəbərdarlıq edildikdən sonra bir neçə gün polis səbəsində nəzərdə saxlanılıb.

Milyarder cilası ilə istirahətdə

Dünyanın ən varlı 5-ci adamı hesab edilen hindistanlı milyarder Lakşmi Mittal istirahətə yollanıb. O, həyat yoldaşı və uşaqları ilə birləkə Aralıq dənizində 3 həftəlik tətil elan edib. 200 milyon dollarlıq "Amevi" adlı yaxtası ilə dəniz səyahətinə çıxan milyarder övladları - Şahid Kapur, Stil və Aditya ilə oyunlar oynayaraq, kitab oxuyub. 28 milyard dollarlıq sərvətə sahib olan 64 yaşlı L.Mittal səher yeməyindən sonra xanımı Uşa ilə birləkə təbəti seyr edib, temiz hava və günəş vənəsi qəbul edib. Lakşmi Mittal 80 metr uzunluğunda, 4 mərtəbeli olan və ingilis bayraqlı yaxtası ilə ötən gün Mikena adasından Bodruma, daha sonra isə Rodosa yollanıb.

Öldü, amma əsəq doğdu...

Macar həkimlər infarkt keçirdikdən sonra komaya düşən ananı və bətnindəki övladını 2,5 ay yaşatmayı bacarıqlar. Komada olan ananın dünyaya gatirdiyi uşağın sağlam olduğu açıqlanıb. Məlumatlara görə, qadın 6 aylıq hamile ikən infarkt keçirib, həkimlər nə qədər çalışsalar da, onu xilas edə bilmeyiblər. Qadının beyin ölümü gerçək-leşsə də, ürəyi döyünməyə davam edib. Həkimlər beyni ölmüş qadının övladını dünyaya gətirməsi üçün əllərində gələni ediblər. 2,5 ay reanimasiya səbəsində qalan və ciddi həkim nəzarətində saxlanılan qadın bu günlərdə övladını dünyaya gətirib. Anası öldükdən sonra dünyaya gələn uşağın səhəhetinin yaxşı olduğu və heç bir problemi olmadığı deyilir. Yeni körpənin dünyaya gəlişi atasını və yaxınlarını çox sevindirib.

İtlər uşaqlara "ağıl öyrədir"

Amerikada aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, bəzi heyvanların insan üzərində çox yaxşı təsiri olur. Heyvanlar fiziki və zehni problemləri olan xəstələr üçün daha təsirlidir. Nyu-York şəhərindəki Green Chomneys adlı xəstə uşaq reabilitasiya mərkəzində olarkən davamlı olaraq itlərlə oynayıb. Mütəxəssis-lər 12 həftəlik müddətdə heyvanların zehni problemləri olan uşaqlar üzərində yaxşı təsiri olduğunu görüblər. Təcrübələr zamanı yaşları 8-15 arasında dəyişən 32 uşaq səkkiz qrupa ayrılib. Hər həftə iki qrup itlərlə birlikdə oynamaq üçün həkimlərin nəzarəti altında oyun otaqlarında saxlanılıb. Psixoloq Erika Rogers xəstə uşaqların heyvanlara oynayarkən daha rahat düşündüklərini və rahat oynadıqlarını deyib.

QOÇ - Ulduzlar ümumi gərginlikdən xəber versə də, vəziyyətdən çıxacaqsınız. Bunun üçün ünsiyyətdə olduğunuz insanları mühəbişələrə, o cümlədən işlə bağlı uğursuluqlara əhəmiyyət verməməlisiniz.

BÜĞÜ - Durumunuzdan bəlli olur ki, məqsədlərinizi reallaşdırmaqdə sizə qarşı məmələlər çoxdur. Amma narahat olmaga dəyməz. Çünkü enerji və gücünüz siz qələbəyə yaxınlaşdıracaq.

ƏKİZLƏR - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözləyir. Qarşidakı həftədə atacağınız mühüm addımları reallaşdırmaq üçün bu gündə maksimum bəhrələnməlisiniz. Sevgi məsələlərində dəhə səmimi olun.

XƏRÇƏNG - İşguzar danışqlarda iştirak etmek üçün sərfli vaxtdır. Bütün müsahibəriniz sizinle razılaşacaq. Amma gərek siz də reallıqdan yararlanısanız. Kimisə aldatmaq fikrinə düşməyin.

ŞİR - Saat 14:00 qədər ümumi əhvaliniz aşağı səviyyədə olsa da, sonrakı müddətdə vəziyyət xeyrinə olacaq. Boş və mənasız şəylərə görə çılçınlıq etməyin. Təmkinli olmağa çalışın.

QIZ - Əgər uzaq səfərə çıxmak planınız varsa, onu təxirə salmayın. Maliyyə çətinliyiniz olsa belə, borc götürüb yola çıxın. Çünkü bu addımı atmaqla, gələcək uğurlarınıza təkan verəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Ulduzların düzümü şəxsi büdcənizdə artım olacağını bəyan edir. Bu istiqamətdə bütün səyərlərini birləşdirməlisiniz. Nahardan sonra isə səhəhetinizə diqqət ayırmalısınız.

ƏQRƏB - Yalnız şəxsi büdcənizi artırmaq istiqamətində müəyyən uğurlara yiyələnə bilərsiniz. Qalan məsələlərdə isə risk etməyə dəyməz. Axşamüstü sövdələşmələrə getsəniz, aldanacaqsınız.

OXATAN - Astroloji göstəricilər bu təqvimin sizin üçün o qədər də rəhat keçməyəcəyini bəyan edir. Səhəhetinizə bağlı problemlərin qabarma və bəzi cəhdlərinizin boşaxıma ehtimalı var.

ÖGLAQ - Təessüf ki, Götürən qubbəsi gərgin bir gün yaşamaq ehtimalınızdan xəber verir. Bu amili nəzərə alıb hər addımda ayıq-sayıqlığınızı artırımlısınız. Haqlı olsanız da, mübahisələrə girişməyin.

SUTÖKƏN - Şəxsi büdcənizdə müəyyən çətinlikləriniz olsa da, gün ərzində rastlaşdırığınız hadisələr əhval-ruhiyyənizi yüksəldəcək. Çalışın ki, qətiyyətsiz hərəkətlərinizə son qoyasınız.

BALIQLAR - Sinoptiklərlə heç də həmişə rəzləşməyən ulduzlar bu təqvimin sərin keçəcəyini bəyan edir. Odur ki, planlarınızı təxirə salmayın. Əsas enerjinizi istirahətə və sevgiye yönəldin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

D vitamini yaddaşı gücləndirir

Amerikada 658 nəfərin iştirak etdiyi araşdırma zamanı məlum olub ki, D vitamini əskirliyi 65 yaşdan sonra yaddaşsızlıq riskini 2 dəfə artırır. Alımlar 6 il ərzində təcrübədə iştirak edən adamların orqanizmdəki D vitaminini miqdarmı araşdırıblar. Nəticədə məlum olub ki, orqanizmdə D vitamini az olan adamların erkən yaşılanma riski digər insanların müqayisədə 53 faiz, yaddaşlarını itirmə ehtimalı isə 69 faiz daha çoxdur. Qandaki vitaminlərin miqdarı azaldıqca xəstəliklərə tutulma ehtimalı da bir o qədər artır. Araşdırmanın nəticələri "Neurology" jurnalında yayımlanıb.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 10.565